

Zaanstreek-Waterland

in18.04008
Registratiedatum
04/04/2018

Gemeente Waterland

4 - APR 2018

INGEKOMEN

Aan de gemeenteraden
t.a.v. de raadsgriffie
Aan het college van Burgemeester en Wethouders
van de gemeenten in de regio Zaanstreek-Waterland

Uw brief d.d.:
Uw kenmerk:

Ons kenmerk: Dir-2018-000281
Afdeling: Directie
Behandeld door: Ingrid Coolen
Telefoon/Mobiel nr.: 075 -6519296
E-mail: icoolen@ggdzw.nl
Datum: 29 maart 2018
Onderwerp: Jaarstukken 2017 en begroting 2019

Geachte leden van het college en van de gemeenteraad,

Hierbij biedt het Algemeen Bestuur u zowel de jaarstukken 2017 als de begroting 2019 aan.

De jaarstukken ontvangt u conform artikel 30 lid 2 van de Gemeenschappelijke Regeling GGD Zaanstreek-Waterland. In deze jaarstukken wordt een financiële en inhoudelijke verantwoording afgelegd over de uitvoering van de diverse diensten en activiteiten binnen de programma's van de Gemeenschappelijke Regeling.

De jaarrekening kent een positief resultaat van € 234.575. Het Algemeen Bestuur heeft in haar vergadering van 29 maart 2018 de jaarstukken 2017 voorlopig vastgesteld en besloten uit het positieve resultaat € 95.000 toe te voegen aan de (nieuwe) reservering Algemene Verordening Gegevensbescherming en de Algemene Reserve met € 27.977 aan te vullen zodat deze op 5% over de gemeentelijke bijdrage over 2017 komt. Het resterende bedrag van € 111.598 wordt naar rato van het inwonerstal 2015 aan de gemeenten teruggestort.

Voor de goede orde merken wij op dat de jaarstukken op het niveau van de Gemeenschappelijke Regeling GGD zijn opgesteld. Op verzoek levert de GGD de inhoudelijke gegevens per gemeente.

Daarnaast biedt het Algemeen Bestuur u de begroting 2019 aan op grond van artikel 24 lid 2 van de Gemeenschappelijke Regeling.

De begroting 2019 stelt de (financiële) kaders voor de voorgenomen programma-activiteiten binnen de Gemeenschappelijke Regeling. Daarnaast ontvangt u de meerjarenraming 2019-2022. De begroting 2019 is opgesteld op basis van het bestaande beleid, vastgesteld in de begroting 2018, en de uitgangspunten in de kadernota 2019, vastgesteld in het Algemeen Bestuur van 29 maart 2018.

U wordt in de gelegenheid gesteld uw zienswijze op de jaarstukken 2017 en de begroting 2019 schriftelijk ter kennis te brengen van het Dagelijks Bestuur van de GGD Zaanstreek-Waterland. Om uw zienswijze tijdig aan te kunnen bieden aan het Algemeen Bestuur ontvangen wij deze graag uiterlijk 25 juni 2018. Alle ontvangen zienswijzen worden besproken in de vergadering van het Algemeen Bestuur op 5 juli 2018.

Met vriendelijke groet,
namens het algemeen bestuur GGD Zaanstreek-Waterland,

H.M.M. Rotgans
voorzitter

mr. F.H.J. Strijthagen
secretaris

Zaanstreek-Waterland

Planning en Control Cyclus Jaarstukken 2017

AB | 29 maart 2018 | ter voorlopige vaststelling

Baker Tilly Berk N.V.
Accountants
Entree 303
Postbus 94124
1090 GC Amsterdam
tel.: +31 (0)20 644 28 40
amsterdam@bakertillyberk.nl

INHOUDSOPGAVE

Inhoud

INHOUDSOPGAVE	2
VOORWOORD	3
1 JAARVERSLAG	6
1.1 Programmaverantwoording	7
1.1.1 Programma 1 Monitor, signaleren en adviseren	8
1.1.2 Programma 2 Uitvoerende taken gezondheidsbescherming	12
1.1.3 Programma 3 Publieke gezondheid bij rampen en crises	21
1.1.4 Programma 4 Toezicht houden	24
1.1.5 Programma 5 Contracttaken	26
1.1.6 Algemene dekkingsmiddelen	28
1.2 Paragrafen	29
1.2.1 Inleiding	29
1.2.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	29
1.2.3 Verbonden partijen	31
1.2.4 Onderhoud kapitaalgoederen	31
1.2.5 Financiering	31
1.2.6 Bedrijfsvoering	34
2 JAARREKENING	39
2.1 Balans per 31 december 2017 GGD Zaanstreek-Waterland	40
2.2 Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening	42
2.3 Toelichting	44
2.3.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	44
2.3.2 Resultaatbestemming	45
2.3.3 Toelichting op de balans per 31 december 2017	46
2.3.4 Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 2017	52
2.3.5 Wet Normering Topinkomens	60
BIJLAGEN	63
Afkortingenlijst	63
CONTROLEVERKLARING	65

VOORWOORD

I Inleiding

Voor u ligt het jaarverslag en de jaarrekening 2017 van GGD Zaanstreek-Waterland (GGD). Met het jaarverslag en -rekening legt het Algemeen Bestuur van de GGD verantwoording af over de uitvoering van de voorgenomen werkzaamheden uit de programmabegroting binnen de Gemeenschappelijke Regeling (GR). Wij rapporteren graag over stand van zaken in de programma's:

1. Monitoren, signaleren en Adviseren
2. Uitvoerende taken gezondheidsbescherming
3. Publieke gezondheidszorg bij rampen en crises
4. Toezicht

In deze rapportage is ter informatie de financiële stand van zaken van de projectmatige werkzaamheden vermeld, maar niet opgenomen in het resultaat. Inhoudelijk verslag en de financiële rapportage over projectmatige werkzaamheden gebeurt separaat aan de opdrachtgevende gemeente.

II Algemeen

De GGD werkt en denkt vanuit preventie en eigen regie van mensen op hun gezondheid. Gemeenten hebben daarin een belangrijke verantwoordelijkheid. De nadruk ligt niet alleen op de aanpak van problemen van burgers, maar veel meer op het voorkomen daarvan. GGD Zaanstreek-Waterland ondersteunt de gemeenten bij het realiseren van hun doelstellingen in het kader van preventie en de publieke gezondheid. Dit is waar ook in 2017 onze professionals vol enthousiasme met de gemeenten en ketenpartners aan hebben gewerkt. Dit heeft mooie resultaten opgeleverd. Wij rapporteren hier over bij de programma's in de volgende hoofdstukken. Een aantal algemene ontwikkelingen halen wij graag naar voren.

Verbinding met gemeenten

De GGD sluit nauw aan bij ontwikkelingen in het sociaal domein en investeert in de relatie met de verschillende partners in het sociale domein. De Directeur Publieke Gezondheid heeft reguliere contacten met de wethouders en andere vertegenwoordigers van gemeenten en het accounthouderschap is ontwikkeld. Twee beleidsadviseurs hebben deze rol gekregen en bezoeken de gemeenten periodiek. Daarnaast zien we iedere professional als eigen accounthouder binnen zijn netwerk. Dit leidt tot een intensieve relatie tussen gemeenten en GGD, waarbij de gemeenten kunnen rekenen op de inzet van de GGD in onderzoek en advies. Gemeenten weten de GGD te vinden op alle niveaus voor advies, de uitvoering van aanvullende taken en de opzet en uitvoering van projecten.

Najaar 2017 is een stakeholdersonderzoek uitgevoerd onder de gemeenten. Uit dit onderzoek blijkt dat er een groot vertrouwen is in GGD Zaanstreek-Waterland (score 8,4). Dit wordt onderbouwd door een hoge mate van deskundigheid en betrouwbaarheid van de dienstverlening. Hierbij is de GGD allereerst een professionele uitvoerder van wettelijke taken op het gebied van gezondheidsbescherming (ook bij incidenten, rampen en crises). Daarnaast worden de rol van toezichthouder (WMO-dienstverlening, kinderopvang) en adviserende ketenpartner herkend. Een belangrijk onderdeel hierbij is meedenken vanuit de rol van sparringpartner en kenniscentrum. Ook laten de resultaten een aantal gebieden zien waarop verbetering gewenst is. Respondenten geven aan dat de GGD meer slagvaardig en meer proactief zou mogen optreden en daarbij op een aantal gebieden ook meer de regie zou mogen nemen. Met de uitkomsten van dit stakeholdersonderzoek gaat de GGD verder aan de slag.

Inzicht in de gezondheidssituatie met de regionale Volksgezondheid Toekomst Verkenningen (rVTV)
De GGD monitort gezondheidsgedrag en -risico's in de fysieke en sociale omgeving en voert daartoe epidemiologische analyses uit. Deze monitoring vormt de basis voor het signaleren en adviseren aan de gemeenten over het beleid op het gebied van preventie, gezondheidsbevordering en – bescherming. In 2016 zijn de monitors gericht op volwassenen, ouderen (65+), jeugd (<12 jaar) en jongeren (12>) uitgevoerd. Juni 2017 zijn de eerste regionale resultaten gepresenteerd in een symposium voor gemeenten en is de website van de regionale Volksgezondheid Toekomst Verkenningen (rVTV) gepresenteerd. De rVTV maakt de vele beschikbare gegevens toegankelijk.

Visie- en organisatie ontwikkeling

December 2016 heeft het Algemeen Bestuur de nieuwe visie voor de GGD vastgesteld:

GGD Zaanstreek-Waterland beschermt, bewaakt en bevordert de gezondheid en de sociale veiligheid van alle mensen in de regio. Daarbij staat een preventieve en collectieve aanpak voorop, met specifieke aandacht voor bevordering van participatie en ondersteuning van de eigen regie van mensen. Als uitvoeringsorganisatie van de gemeenten sluit de GGD aan bij de gemeentelijke verantwoordelijkheden in het sociaal domein.

Bij de visie hoort ook een verdere ontwikkeling van de GGD-organisatie. De veranderingen in het sociaal domein en in de publieke gezondheid vragen om een andere manier van werken. Proactief, meer van buiten naar binnen, sociaal ondernemerschap en samenwerking in de keten zijn hierbij uitgangspunt. Per april 2017 is de nieuwe organisatiestructuur een feit. Inmiddels is fase II van de organisatie ontwikkeling met een personele reorganisatie afgerond zonder boventalligen.

De GGD kent drie sectoren:

- Sector Strategie & Ontwikkeling: gericht op strategie, beleid en ontwikkeling op het terrein van publieke gezondheid. Binnen deze sector zijn de taakvelden epidemiologie, beleid, gezondheidsbevordering, de teams Veilig Thuis en MOB/VSO/MBZ ondergebracht evenals de langdurige projecten (Omgevingswet, Toezicht en de integraliteit van de overlegtafels rond het Veiligheidshuis).
- Sector Preventie & Zorg: gericht op de dienstverlening in het kader van de uitvoering van de producten en diensten op het terrein van de Jeugd en Infectieziektebestrijding en omvat de teams Jeugd, Gezondheidsondersteuning Infectieziektebestrijding en Straathoekwerk.
- Sector Bedrijfsvoering: gericht op de ondersteuning van het primaire proces en bedrijfsvoering in het algemeen.

Binnen de sectoren zijn 9 teammanagers en 1 projectmanager aangesteld, die als integraal managers uitvoering geven aan de opdracht van hun team. De integraal manager is verantwoordelijk voor het bereiken van de jaarlijks afgesproken prestatiedoelen binnen de beschikbare middelen. De sector Bedrijfsvoering ondersteunt de integraal manager door het aanleveren van sturingsinformatie en het uitoefenen van de controlfunctie.

Visie JGZ

In de vergadering van 16 november 2017 heeft het Algemeen Bestuur onze visie op de Jeugdgezondheidszorg 'Maximale impact voor een gezonde jeugd' vastgesteld. Vanwege de veranderingen in het sociaal domein is het van belang te definiëren waar de Jeugdgezondheidszorg voor staat. In dit visiedocument werkt de GGD Zaanstreek-Waterland deze ambitie uit en geeft daarbij aan wat dit betekent voor het kind en de ouders, voor gemeenten en onze partners in de zorg voor jeugd en de professionals en het management van GGD Zaanstreek-Waterland. De Jeugdgezondheidszorg sluit daarbij goed aan bij de behoeften en werkwijzen van gemeenten. Een belangrijk element daarin is dat de GGD de positie van Jeugdgezondheidszorg in het jeugddomein herijkt. De Jeugdgezondheidszorg werkt niet geïsoleerd, maar samen met andere partijen.

Strategische agenda

In 2018 is de Strategische agenda 2018-2021 voor de GGD voorlopig vastgesteld. Uitgangspunten van de Strategische Agenda zijn:

- De GGD werkt in opdracht én in samenwerking met gemeenten, en overlegt indien nodig over nieuwe contracttaken.
- De GGD voert de kerntaken uit om een gemeenschappelijk niveau van gezondheid in de regio Zaanstreek-Waterland in stand te houden.
- Samen met gemeenten denkt en werkt de GGD aan het vormgeven van preventie.
- De GGD zoekt nadrukkelijk de verbinding tussen de publieke gezondheid en het sociale domein. De GGD streeft daarbij aan een integrale aanpak na met de verschillende beleidsterreinen zoals Jeugd, WMO, Sport en Ruimtelijke Ordening. Er is nauwe samenwerking met de lokale jeugd- en wijkteams, onderwijs, GGZ, zorginstellingen en politie.

In de Strategische Agenda worden twee ambities benoemd:

1. Een gezonde leefstijl: De GGD richt zich op het bevorderen van een gezonde(re) leefstijl van onze inwoners door de inzet van preventieve activiteiten.
2. Een gezonde en veilige leefomgeving: De GGD draagt bij tot het creëren van een gezonde leefomgeving, die bewoners uitnodigt tot het ontwikkelen van gezond gedrag.

Kwaliteit van de dienstverlening

De GGD Zaanstreek-Waterland is gecertificeerd op basis van de HKZ norm Publieke Gezondheid. In mei 2017 is het certificaat voor drie jaar verlengd. De auditors gaven aan dat de GGD op een professionele en betrokken wijze uitvoering geeft aan het primaire proces en op een proactieve wijze inspeelt op de veranderingen en ontwikkelingen. Voortdurend verbeteren en innoveren is noodzakelijk om te blijven voldoen aan de wensen van klanten en opdrachtgevers.

1 JAARVERSLAG

1.1 Programmaverantwoording

De programmaverantwoording heeft dezelfde opzet als de programmabegroting.
In de programmabegroting zijn de vragen gesteld "Wat willen we bereiken?", "Wat doen we hiervoor?" en "Wat kost het?". In de programmaverantwoording worden de vragen beantwoord "Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?" en "Wat heeft het gekost?".

1.1.1 Programma 1 Monitor, signaleren en adviseren

Inhoud van dit programma:

De GGD adviseert de gemeente over hun beleid op het gebied van gezondheidspreventie, -bevordering en -bescherming. Monitort, signaleert en adviseert op basis van de breed beschikbare gegevens. De GGD is kenniscentrum voor onderzoek en brengt gezondheidsproblematiek op wijk/buurniveau in kaart, adviseert over effectieve aanpak, participeert in beleidsnetwerken en legt verbinding tussen partijen.

Taken

Onder dit programma vallen de volgende taken:

Programma 1 Monitor, signaleren en adviseren		
1M001	Advisering lokaal gezondheidsbeleid (LGB)	Basistaak
1M002	Epidemiologie	Basistaak
1M003	Gezondheidsbevordering algemeen	Basistaak

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

Algemeen effect
Het direct en indirect bevorderen van de gezondheid van de inwoners van de regio.

Specifiek effect
Inzicht verkrijgen in de gezondheidssituatie in de regio en adviseren over regionale prioriteiten.
Gezondheid van mensen bevorderen en chronische ziekten voorkomen door integrale aanpak met samen stakeholders.
Stabiliseren of terugbrengen van gezondheidsverschillen tussen hoog- en laagopgeleiden.
Gemeenten ondersteunen bij de ontwikkeling van een gezondheidsbeleid.

	Begroot voorgenomen activiteit	Prestatiedoelstelling per jaar	Realisatie
A	Invulling geven aan het begrip Positieve gezondheid	100% gemeenten adviseren over toepasbaarheid van positieve gezondheid binnen gemeenten	alle gemeenten
B	Publicatie van gezondheidsgegevens	2x nieuwsbrieven, 3x factsheets, 1x RVTV	2 nieuwsbrieven, 2 thematische factsheets (overgewicht, suicide), 3 gemeentelijke factsheets, 1 RVTV , 1 gezondheidscijfers
C	Versterken van de verbinding met het sociale domein	Presentatie van onderzoekgegevens aan de lokale teams	geen
D	Advisering op het gebied van lokaal volksgezondheidsbeleid	24x	24
E	Onderzoek naar de gezondheidssituatie in de regio	Analyse van de gegevens van de monitor 2016	100%
		1 verdiepende analyse per gemeente	6
F	Aanbieden van preventie programma's		5 thema's
G	Ondersteunen van het onderwijs bij het behalen van vignet Gezonde School	5 scholen	13 scholen
H	Uitgave van nieuwsbrieven m.b.t. leefstijl onderwerpen	6	12 (7x BO, 4x VO, 1x 0-4 jarigen)

Positieve Gezondheid; leidraad voor lokaal gezondheidsbeleid

Het begrip positieve gezondheid wordt GGD-breed opgepakt. Er wordt steeds meer gewerkt vanuit deze definitie, met name omdat deze visie uitgaat van eigen regie van burgers. Positieve gezondheid past daarom uitstekend bij de uitgangspunten van gemeenten en de ideeën die aan de basis stonden van de transitie. Positieve Gezondheid biedt een uitgangspunt en denkkader en is bovendien heel

toepasbaar om de link tussen publieke gezondheid en het sociale domein te leggen. De GGD is hierover in gesprek met de gemeenten.

Tot slot is in de regionale Volksgezondheid Toekomst Verkenning 'Onze gezondheid vandaag en morgen' <http://gezondheidsverkenning.ggdzw.nl> veel aandacht voor de relatie tussen gezondheid en het sociale domein.

Publicatie van gezondheidsgegevens

De website Regionale Gezondheidsverkenning 'Onze gezondheid vandaag en morgen' (rVTV): De bron voor gezondheidsgegevens

Op 26 juni 2017 lanceerde de GGD de regionale gezondheidsverkenning 'Onze gezondheid vandaag en morgen'. Dit gebeurde tijdens een thema-avond over de nieuwe cijfers uit de Gezondheidsmonitor 0-100 jaar voor de wethouders en de ambtenaren volksgezondheid, jeugd en Wmo. Alle acht gemeenten waren vertegenwoordigd.

Op de website, waar de gezondheidsverkenning gepresenteerd wordt, vindt de bezoeker een bundeling van informatie uit met name de Gezondheidsmonitor 0-100 jaar. Het gaat om geïntegreerde informatie over verschillende gezondheid gerelateerde onderwerpen en doelgroepen. Zowel de gezondheidssituatie als de gevolgen ervan wordt op de site weergegeven. Ook toekomstige ontwikkelingen en adviezen hoe dit aan te pakken komen aan de orde.

De verkenning maakt de vele beschikbare gegevens toegankelijker. Gemeenten kunnen hiermee prioriteiten stellen voor onder meer het gezondheidsbeleid. Naast inhoudelijke informatie adviseert de GGD over de uitvoering van het gezondheidsbeleid.

Gezondheid heeft raakvlakken met andere gemeentelijke beleidsterreinen zoals jeugd, Wmo, onderwijs, sport en milieu. Daarom komen in deze verkenning ook onderwerpen aan bod als participatie, mantelzorg en sociaaleconomische gezondheidsverschillen. In 2017 is het accent gelegd op het toegankelijk maken van cijfers en trends rond gezondheid. Na de centrale presentatie is met iedere gemeente contact onderhouden om te faciliteren dat de gemeente het eigen lokale gezondheidsbeleid kan formuleren.

De website Gezondheid in cijfers

Een tweede ondersteuningsvorm aan gemeenten is de ontwikkeling van de site gezondheidincijfers.ggdzw.nl, een interactieve website die inzicht geeft in de gezondheid, het welzijn, de leefstijl en de leefomgeving van inwoners van de regio. Gezondheid in cijfers bevat gegevens van de diverse onderzoeken die binnen de GGD plaatsvinden. De bezoeker kan zelf een keuze maken uit de informatiebron, een onderwerp en een gebied (bijvoorbeeld gemeente) en alle informatie wordt op het scherm getoond in de vorm van tabellen, histogrammen, kaarten en lijndiagrammen.

Gezondheid in cijfers is in eerste instantie vooral bedoeld voor beleidsmedewerkers en onderzoekers die geïnteresseerd zijn in de gezondheid en het welzijn van de bevolking van de regio Zaanstreek-Waterland. Gemeenten kunnen op basis van deze informatie analyses maken op regionaal, lokaal en wijkniveau. De GGD kan behulpzaam zijn bij verdiepende analyses. Gemeenten bepalen zelf de keuze van thema's.

Panelonderzoek

Een onderzoekspanel kan op snelle en eenvoudige wijze de meningen, ervaringen en behoeften van inwoners peilen met betrekking tot diverse gezondheidsonderwerpen. Hiermee levert het panel informatie op die de GGD en gemeenten kunnen gebruiken om gerichte activiteiten te organiseren om de gezondheidssituatie van de inwoners te verbeteren. Van de eerste panelstudie over de houding van mensen ten aanzien van depressie en bekendheid met hulpverlening, is de factsheet in de afrondende fase. Dit eerste onderwerp sluit aan bij het lopende project Suïcidepreventie: Supranet Community. Het volgende onderwerp richt zich op de leefomgeving van de inwoners van Zaanstreek-Waterland.

Versterken binding met sociaal domein; Contacten met gemeenten

In 2017 heeft het accounthouderschap verdere invulling gekregen in de volgende 4 elementen:

1. Accounthouders voeren periodiek overleg met beleidsambtenaren;
 2. Accounthouders voeren overleg met ambtenaren op basis van externe en interne vragen;
 3. Accounthouders dragen zorg voor interne afstemming binnen de GGD waaronder de managers.
- Daarnaast is het uitgangspunt dat iedere professional en manager binnen zijn vakgebied en netwerk zelf accounthouder is.

De Directeur Publieke Gezondheid voert, in het bijzijn van de accounthouder, jaarlijks een evaluatiegesprek met de wethouders over de samenwerking tussen de gemeenten en GGD.

Advisering lokaal volksgezondheidsbeleid

Inzicht in de gezondheidssituatie

Na de presentatie van de regionale gezondheidsverkenning zijn tot nu toe in drie gemeenten de lokale cijfers gepresenteerd. De bijeenkomsten zijn veelal in ruime kring, maar verschillend per gemeente. Te denken valt onder andere aan wethouder, betrokken ambtenaren, ketenpartners, raden en commissies van de gemeenten en onderzoekers en beleidsmedewerkers van de GGD.

Gezondheidswinst te behalen in de omgeving

De inrichting van de omgeving kan bijdragen aan de realisering van gewenste maatschappelijke doelen, zoals een gezondere samenleving. De Omgevingswet (per 2021) gaat niet alleen over de fysieke leefomgeving. Een integrale benadering van de leefomgeving is één van de hoofddoelen van de Omgevingswet. Wanneer gezondheidsaspecten worden meegenomen resulteert dit in een gezonde, veilige en aantrekkelijke omgeving. Om de invoering van de Omgevingswet voor te bereiden is de projectcoördinatie bij Medische Milieukunde in de sector Strategie en Ontwikkeling belegd. Met ondersteuning van een beleidsadviseur wordt een project voorbereid om de adviesfunctie van de GGD vorm te geven. Op politiek-bestuurlijk niveau, bij omgevingsdiensten IJmond en Noordzeekanaal, de Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland en bij ambtenaren verantwoordelijk voor de Omgevingswet, is de GGD in beeld en adviseert zij concreet bij drie ontwikkelingen: De Koog in Purmerend en de Achtersluispolder en het Hembrugterrein in Zaanstad. De GGD werkt hiertoe samen met de afdeling Medische Milieukunde van de GGD Amsterdam en met de Omgevingsdiensten Noordzeekanaal en IJmond, en de Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland.

Eenzaamheid bij ouderen

Uit de monitoronderzoeken (volwassenen en senioren) van de GGD blijkt eenzaamheid, met name bij ouderen, een groot probleem te zijn. In sommige wijken of gemeenten voelt meer dan de helft van de senioren zich eenzaam. Uit internationaal onderzoek blijkt eenzaamheid één van de grootste aanjagers van gezondheidsproblemen te zijn. Dus als over preventie van gezondheidsproblemen wordt gesproken, kan eenzaamheid een goed startpunt zijn bij leefstijl- of gezondheidsadviezen. De GGD heeft hierover presentaties gegeven aan de Sociale Wijkteams van Zaanstad en het Netwerk Eenzaamheid van Edam-Volendam. Daarnaast neemt de GGD deel aan de proeftuin "van eenzaamheid naar leefplezier" in Krommenie. Als vervolg daarop zal de GGD gezondheidsbevorderende activiteiten opzetten voor volwassenen en ouderen.

Aanbod van preventie programma's

De digitale vragenlijst 'Jij en je gezondheid' wordt door leerlingen ingevuld. Op basis van de uitslagen ontstaat een gezondheidsprofiel met adviezen over hun gezondheid en leefsituatie. Ook ontvangt de school een profiel op basis van geanonimiseerde groepsgegevens. Zo kan de school aan gezondheidsbevordering op school werken. De GGD kan de scholen hierbij ondersteunen. Onder andere met behulp van de vragenlijst 'Jij en je Gezondheid' kunnen nieuwe thema's voor preventieprogramma's naar voren komen. De GGD biedt allerlei preventieprogramma's aan, zoals:

- **Gamen:**
Organisatie van een bijeenkomst voor het voortgezet (speciaal) onderwijs. Negen scholen waren aanwezig.
- **Alcoholpreventie:**
Ik Pas fris de lente in! 30 dagen zonder alcohol. Vanuit de regio Zaanstreek-Waterland hebben 150 mensen deelgenomen aan deze actie.
Opgroeien zonder alcohol. Onderdeel van het programma Opgroeien zonder alcohol is een prijsvraag voor leerlingen van groep 7. De winnende slogan is: 'Schenk MIJN glas maar vol, zonder alcohol!'.
- **Gezond Gewicht:**
Les je dorst, *Lekker Fit!* Peuterproject en tandenpoetsinstructie
- **Seksualiteit:**
Lentekriebels. Lang leve de liefde.

Sexting en grooming.

Roken:

Uitvoeren van de Stoptober in samenwerking met Brijder Verslavingszorg en Eveen.

Wat heeft het gekost?

	Realisatie	Begroting
Baten regulier	35.581	-
Baten bijdragen gemeenten	1.086.375	1.086.375
Lasten regulier	1.173.546	1.023.375
Incidentele lasten	624	
Tussenresultaat	52.214-	63.000
Toevoeging aan reserves	63.000	63.000
Onttrekking aan reserves	82.498	-
Resultaat na bestemming	32.716-	-

Voor de analyse van de afwijkingen van de realisatie ten opzichte van de begroting wordt verwezen naar de toelichting op de programmarekening § 2.3.4 (toelichting op overzicht van baten en lasten).

1.1.2 Programma 2 Uitvoerende taken gezondheidsbescherming

Inhoud van dit programma:

In de wet Publieke Gezondheid zijn een aantal gezondheid beschermende taken opgenomen waarvoor specialistische deskundigheid van belang is. In de wet is vastgelegd dat een aantal gezondheid beschermende taken door de GGD moeten worden uitgevoerd. Daarnaast voert de GGD, voor de acht gemeenten, een aantal aanvullende contracttaken uit.

Taken

Onder dit programma vallen de volgende taken:

Programma 2 Uitvoerende taken gezondheidsbevordering		
Algemene Gezondheidszorg		
2A001	Infectieziektenbestrijding	Basistaak
2A002	SOA-bestrijding	Basistaak
2A003	TBC-bestrijding	Basistaak
2A004	Medische milieukunde	Basistaak
2A005	Reizigersadvisering en -vaccinatie	Basis+taak
Jeugdgezondheidszorg		
2J001	PGO basisonderwijs	Basistaak
2J002	PGO klas 2 VO	Basistaak
2J003	Gericht onderzoek	Basistaak
2J004	Speciaal onderwijs	Basistaak
2J005	Rijksvaccinatieprogramma (RVP)	Basistaak
2J006	2e Contactmoment VO	Basistaak
2J007	Calamiteiten op school	Basistaak
2J008	Logopedie	Basistaak
2J010	Opvoedingsondersteuning en groepsvoorlichting	Basistaak
2J011	Zorgcoördinatie netwerken	Basistaak
2J012	Zorgcoördinatie kindgericht	Basistaak
2J013	Telefonische begeleiding	Basistaak
2J014	Huisbezoek tot 2 weken	Basistaak
2J015	Consult 4 wkn tot 4 jaar	Basistaak
2J016	Netwerken	Basistaak
2J017	Begeleidingscontacten	Basistaak
2J018	Prenatale en postnatale zorg	Basistaak
2J020	Regionale aanpak speerpunten	Basistaak
2J021	Opvoedspreekuur en ondersteuning	Basistaak
2J024	Inloopspreekuren en telefonische bereikbaarheid	Basistaak
Maatschappelijke gezondheidszorg		
2M001	Meldpunt overlast en bemoeizorg	Basistaak

Uitvoerende taken gezondheidsbescherming: Algemene gezondheidszorg

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

Algemeen effect

Het voorkomen van infectieziekten en het beperken dan wel voorkomen van gezondheidsrisico's /-schade voor de inwoners van de regio wanneer een infectieziekte zich voordoet. Het taakveld medische milieukunde heeft als doel het verminderen van gezondheidsrisico's door milieuaspecten.

Specifiek effect

Het adequaat handelen bij uitbraak infectieziekte op verschillende schaalgrootte.

Het voorkomen van verspreiding van een seksueel overdraagbare aandoening.

Een bijdrage leveren in het kader van seksuele gezondheidszorg aan jongeren tot 25 jaar.

Het voorkomen van verspreiding van tbc (preventie en behandeling).

Mogelijk impact van infectieziekten op asielzoekers en statushouders tot een minimum beperken.

Het voorkomen van onnodige onrust (blootstelling aan) schadelijke milieufactoren.

Het voorkomen dan wel beperken van gezondheidsschade bij milieu-incidenten.

	Begroot voorgenomen activiteit	Prestatiedoelstelling per jaar	Realisatie
A	Adviezen (ter voorkoming van uitbraak) infectieziekten	450 adviezen	761, waarvan 186 meldingsplichtig
B	Screenen en vervolgen risicocontacten	40	66
C	Uitvoeren van klanttevredenheidsonderzoeken	Jaarlijks	gerealiseerd
D	Informeren van burgers en organisaties	2x nieuwsbrieven	2x burgers, 4x bestuurders
		Maandelijkse update website	gerealiseerd
E	Uitvoeren van SOA/Sense spreekuren	900 spreekuren	1127
F	Verzorgen van voorlichting seksuele gezondheid	5	2
G	Uitvoeren mantouxtesten	300 mantoux testen	491
H	BCG vaccinaties	280 BCG vaccinaties	273
I	Maken röntgenfoto's	400 foto's	387
J	Bron- en contact onderzoek	180 x	185
	Aantal TBC patienten	2016: 15	21
	Aantal LTBI (latente tuberculose infectie)	2016: 34	57
	IGRA-verwijzingen (verwijzing voor micro bacteriologisch bloedonderzoek naar latente tuberculose)	2016: 104	146
K	Aantal vaccinaties	6400	8119
L	Advisering reizigers	4600 consulten	6435
I	Uitvoeren van milieu onderzoeken	10 locatie bezoeken	11
J	Advisering met betrekking tot milieufactoren	90 adviezen	98

Algemene infectieziekte bestrijding

Op verschillende manieren kunnen burgers en professionals advies inwinnen bij de GGD (per mail, telefonisch, face to face). Sommige infectieziekten zijn meldingsplichtig. Het aantal meldingen van aangifteplichtige ziekten is niet te voorspellen. Het aantal verzoeken tot advies is niet te reguleren en vertonen derhalve schommelingen. De actualiteit heeft invloed op het aantal vragen dat de GGD ontvangt. In 2017 is in vergelijking met de prestatiedoelstelling (450 meldingen) 311 keer meer een beroep gedaan op het advies van de GGD (69% meer).

Tweemaal per jaar verstuurt de GGD een nieuwsbrief naar ketenpartners. Tevens worden de bestuurders door de GGD per kwartaal geïnformeerd over de ontwikkelingen binnen infectieziekten.

Soa/Sense; toename MSM (Mannen die seks hebben Met Mannen)

Deze activiteiten hebben betrekking op het seksueel overdraagbare aandoeningen SOA/Sense poli spreekuur. Dit spreekuur is voornamelijk bedoeld voor jongeren tot 25 jaar en voor mannen die seks met mannen (MSM) hebben.

Op het gebied van de SOA bestrijding is er een toename van het aantal MSM (mannen seks met mannen) cliënten die intensievere begeleiding nodig hebben over langere tijd. Deze toename gaat ten

coste van spreekuurplekken voor andere (jonge) cliënten. Voor cliënten met een hoge urgentie wordt altijd een afspraak gemaakt. Cliënten met een lagere urgentie zijn afhankelijk van vrije plekken binnen 15 dagen aan de beurt, anders moeten zij verwezen worden naar de huisarts. In verband met privacy en de kosten (bij de huisarts moet men deze testen zelf bekostigen) willen deze cliënten dit liever niet.

Voor 2017 heeft de GGD, ten koste van andere ook zeer noodzakelijke, activiteiten, gekozen om de spreekuren op de SENSE/SOA poli door te laten lopen om cliënten te kunnen zien. Dit heeft geresulteerd in een toename van 25% van het aantal consulten ten aanzien van de prestatiedoelstelling.

Invoering nieuwe screeningsrichtlijn TBC

Op het gebied van de TBC bestrijding is er een toename van het aantal mantouxtesten en IGRA verwijzingen (micro bacteriologisch onderzoek naar latente TBC infectie). Voorheen werden immigranten gescreend op TBC middels röntgenfoto's (5 x in 2,5 jaar). Dit jaar is begonnen met het invoeren van een nieuwe wijze van screenen, waarbij deze screening nu plaatsvindt door middel van een mantouxtest. Is deze positief dan volgt een verwijzing voor een IGRA onderzoek in het laboratorium. Hiermee wordt echter niet alleen TBC aangetoond maar ook latente TBC infectie (LTBI). Deze cliënten worden door ons behandeld en gecontroleerd om de latente infectie weg te nemen en te voorkomen dat zij TBC krijgen en een gevaar zijn voor de volksgezondheid. In 2017 zijn 57 besmettingen geconstateerd ten opzichte van 34 in geheel 2016. Ook het aantal nieuwe TBC patiënten is toegenomen tot 21 gevallen, waardoor ook het aantal bron- en contactonderzoeken is toegenomen. In 2016 waren dit 15 gevallen.

Medische Milieukunde (MMK)

MMK adviseert de gemeenten en inwoners van de regio Zaanstreek-Waterland over potentiële gezondheidsrisico's van de leefomgeving, zowel binnen als buiten de woning. Het aantal adviezen van medische milieukunde en locatiebezoeken stijgt. Het gaat met name over thema's als rubbergranulaat, asbest en luchtkwaliteit.

Wat heeft het gekost?

	Realisatie	Begroting
Baten regulier	818.551	667.296
Baten bijdrage gemeenten	976.532	976.532
Lasten regulier	1.764.819	1.643.828
Tussenresultaat	30.264	-
Toevoeging aan reserves	3.597	-
Onttrekking aan reserves	-	-
Resultaat na bestemming	26.667	-

Voor de analyse van de afwijkingen van de realisatie ten opzichte van de begroting wordt verwezen naar de toelichting op de programmarekening § 2.3.4 (toelichting op overzicht van baten en lasten).

Uitvoerende taken gezondheidsbescherming: Jeugdgezondheidszorg

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

Algemeen Effect

Het voorkomen, bewaken en beperken van gezondheidsbedreigingen, ontwikkelingsstoornissen en psychosociale problematiek bij kinderen van -9 maanden tot 18 jaar en het gezin waartoe zij behoren, gericht op normaliseren en daarmee het optimaal functioneren van individuen in de maatschappij te bevorderen.

Specifiek effect

Voorkomen van en het beschermen van kinderen tegen gezondheidsbedreigingen en ontwikkelingsstoornissen.

Normaliseren, informeren, adviseren en versterken van ouders/verzorgers in hun rol als opvoeders.

Bevorderen van individuele ontwikkelingskansen van kinderen.

Bevorderen van een gezonde fysieke en psychosociale ontwikkeling ter voorkoming van (onderwijs) achterstanden en daarmee hoge maatschappelijke kosten.

	Begroot voorgenomen activiteit	Prestatiedoelstelling per jaar	Realisatie
A	Periodiek Gezondheidskundig onderzoek	95% opkomst 0-4 jarigen	95% opkomst huisbezoek 2 weken
			95% zuigeling bij jeugdarts
			95% zuigeling bij jeugdverpleegkundige
			92% peuters
		77% opkomst 4-12 jarigen	95% 5 jarigen bij jeugdarts
			100% 5 jarige screening
			96% groep 7 bij jeugdverpleegkundige
		70% opkomst 12-18 jarigen	98% gezondheidsvragenlijsten triage door doktersassistente
		10% gesignaleerde afwijkingen in ontwikkeling	31% indicatieve contactmomenten 0-4 jarigen
		8,5% indicatieve consulten	36 % indicatieve consulten
B	Speciaal onderwijs	500 plaatsings- en herhalingsonderzoeken	1281
C	Rijksvaccinatieprogramma	90-95% bereik met vaccinatie	conform
		95% opkomst bij 9-jarigen vaccinatie	conform
		60% opkomst bij HPV vaccinatie	40%-65%
D	Screening op stem/spraak en taal ontwikkeling	95% opkomst bij screening	99%
E	Coördinatie van zorg	Aantal geregisteerde vermoedens kindermishandeling	810
		Aantal meldingen en adviesaanvragen Veilig Thuis	15
F	Begeleidingscontacten en huisbezoeken	90% bereik gehoorst	99%
		75% bereik hielprik	88%
		100% huisbezoek pasgeborenen	97%
		1300 begeleidingscontacten via huisbezoek	813
G	Inloospreekuur	Wekelijks minimaal 1 inloospreekuur	ja, 4650
		4000 vragen van ouders	2508
H	Opvoedspreekuur en ondersteuning	1200 gesprekken met ouders	1252
I	VTO vroeghulp	60 VTO/vroeghulp vragen afgehandeld	76
J	Pre en postnatale zorg	25% deelname van aantal zwangeren aan cursussen	39% (1295)

In 2017 is de visie Jeugdgezondheidszorg 'Maximale impact voor een gezonde jeugd' tot stand gekomen. De GGD heeft in juni en juli 2017 een ronde langs de gemeenten gemaakt om inbreng op te halen voor de conceptvisie. Alle gemeenten zijn uitgenodigd en hebben gebruik gemaakt van deze gelegenheid om te reageren op de visie. Uiteindelijk heeft het Algemeen Bestuur op 16 november 2017 de visie vastgesteld. Vervolgens is de implementatie gestart middels medewerkers bijeenkomsten in december.

Contactmomenten Jeugdgezondheidszorg; opkomstpercentage 4-12: 95%

Het opkomstpercentage van de consulten bij JGZ 0-4 jaar is circa 95%. In 2017 zijn 3.237 kinderen geboren, waarvan er 3.186 thuis binnen 2 weken zijn bezocht. Het opkomstpercentage van de contactmomenten is hoger dan verwacht. Door de SMS service en mogelijk ook het gebruik van Mijn Kinddossier is het bereik nog beter geworden. Daarnaast is het contactmoment van 8 maanden voor een grote groep vervangen door een digitale nieuwsbrief, die een afname van contactmomenten tot gevolg heeft gehad.

Op het voortgezet onderwijs vullen alle leerlingen een digitale gezondheidsvragenlijst in. Op basis van de resultaten worden leerlingen uitgenodigd voor een gesprek met de jeugdarts of jeugdverpleegkundige. Ook hier is een hoge opkomst bij het invullen van de vragenlijsten, maar blijkt dat de opkomst bij de jeugdarts of jeugdverpleegkundige op indicatie minder hoog is. De werkwijze op het voortgezet onderwijs wordt momenteel herzien, onder andere in afstemming met de scholieren.

De gesignaleerde afwijkingen in de ontwikkeling van jonge kinderen zijn hoger dan gedacht. De belangrijkste redenen voor een indicatief onderzoek 0-18 jaar zijn afwijkingen in gehoor en visus, schoolziekteverzuim, (over)gewicht en psychisch/ sociaal functioneren.

In totaal is er sprake van een toename van het aantal contactmomenten, waardoor er meer inzet nodig is. De verwachting was een aantal jaar geleden dat het aantal 5 jarigen zou afnemen. Dat is niet gebeurd. Er zijn vooral veel inverhuizingen geweest, waardoor we meer kinderen zien. Dit geldt voor alle leeftijden. Bovendien heeft de GGD ongeveer het dubbele aantal kinderen in de internationale schakelklassen als waarmee aan het begin van het schooljaar 2016/2017 rekening is gehouden.

Speciaal onderwijs; 1.281 contactmomenten met leerlingen van het speciaal onderwijs

De werkwijze in het speciaal basisonderwijs is gelijk aan de werkwijze van het reguliere basisonderwijs. Normaliseren staat daarin voorop. Leidend is om het reguliere aanbod te koppelen aan de behoefte van de ouders. De leerlingen op speciaal onderwijs krijgen namelijk op het medisch vlak al veel aandacht. Het doel is om minder medisch gericht te zijn, en meer vraaggericht te werken. Het verpleegkundig aanbod in de vorm van opvoedingsondersteuning en cursussen is daarvoor uitermate geschikt. In 2017 is met 1.281 leerlingen en ouders contact geweest voor diverse disciplines.

Rijksvaccinatieprogramma; vaccinatiegraad boven de 95%

De vaccinatiegraad bij 0-4 jarigen is conform de verwachting boven de 95%. Alleen de gemeente Edam-Volendam haalt een lager gemiddelde. Uit een nadere analyse blijkt dat dit probleem vooral in Volendam speelt. De vaccinatiegraad bij 9-jarigen is lager dan gepland.

Voor HPV, het vaccin tegen baarmoederhalskanker, krijgen meisjes vanaf 12 jaar een uitnodiging. Voor een optimale bescherming worden twee vaccinaties gegeven met een tussenpoos van een half jaar. Het bereik is na de twee vaccinaties te berekenen. Voor zowel de 9 jarigen vaccinaties als voor de HPV vaccinatie geldt dat de vaccinatiegraad pas ongeveer 2 jaar later wordt vrijgegeven door het RIVM. Zodat een ieder tijd heeft om op een later moment de vaccinatie te halen of de serie af te maken. Absolute getallen zijn dan ook niet voor handen.

De GGD zet in op wetenschappelijk onderzoek om te onderzoeken waarom de vaccinatiegraad van Bof, Mazelen en Rode Hond in Edam-Volendam laag is. De centrale vraag is 'wat is de motivatie van ouders om hun kind niet te laten vaccineren?' Dit vindt plaats middels wetenschappelijk onderzoek gesubsidieerd door het Sarphati Initiatief van de Academische Werkplaats Publieke Gezondheid. In de 2^e helft van 2018 zullen de resultaten bekend zijn en zal de GGD verdere plannen uitwerken om aan de hand van de uitkomsten van dit onderzoek een methode in te zetten om ouders te motiveren wel tot vaccinatie over te gaan.

Spraak-taalontwikkeling; 10% meer kinderen te screenen

Door een structurele toename van het aantal te screenen 5-jarigen hebben de logopedisten de jaarplanning niet gehaald. Het aantal in schooljaar 2016-2017 te screenen kinderen werd pas eind september gehaald. Vanaf 1 oktober kon worden begonnen aan de jaarplanning van schooljaar 2017-2018. Bij herhaling valt het aantal te screenen kinderen hoger uit dan op grond van het geboortecijfer van 5 jaar geleden was te verwachten. Er verhuizen dus meer kinderen op jonge leeftijd in, dan er vertrekken. Dit heeft tot gevolg dat kinderen steeds later gezien worden. Met name voor kinderen met

een taalontwikkelingsstoornis (TOS) is tijdige signalering belangrijk. Een vroegtijdige signalering van TOS biedt betere behandelperspectieven. Er zijn naar schatting zo'n 1.800.000 kinderen tot 10 jaar in Nederland (cijfer afkomstig van CBS 2015). De Jeugdgezondheidszorg heeft een belangrijke signalerende en doorverwijzende functie. Doordat de leeftijd waarop de screening plaats vindt opschuift, dreigt er een steeds groter wordend gat te ontstaan tussen de logopedische spreekuren en de spraak-taalscreening in het basisonderwijs.

Coördinatie van zorg bij signaal kindermishandeling

Er is 810 maal geregistreerd in het kinddossier dat er mogelijk sprake zou kunnen zijn van signalen die duiden op kindermishandeling. Hiervan zijn 500 signalen nader besproken conform stap 1 van de meldcode en zijn de leerlingen uitgenodigd voor een nader onderzoek. 152 maal is er sprake geweest van consultatie/raadplegen van een intermediair. Dit heeft uiteindelijk geleid tot 15 meldingen bij Veilig Thuis (stap 5 van de meldcode).

Opvoedondersteuning; 1252 gesprekken met ouders gevoerd

Opvoedingsondersteuning is een product dat zowel vanuit de Gemeenschappelijke Regeling als vanuit maatwerk wordt aangeboden. Opvoedingsondersteuning bestaat uit een geheel van pedagogische consultatie, online advies en aanbod van cursussen en themabijeenkomsten. Vanuit de bijdrage van de gemeenschappelijke regeling vindt één opvoedspreekuur per maand plaats op alle 16 Jeugdgezondheid locaties en pedagogische ondersteuning in de wijk. In 2017 zijn 1252 gesprekken (742 Zaanstreek en 510 Waterland) gevoerd met ouders. Daarnaast worden ook nog gesprekken gevoerd tijdens inloopsprekuren, online advisering en telefonisch.

Post- en prenatale cursussen; 40% ouders maakt er gebruik van

Naast de cursussen zijn er ook diverse themabijeenkomsten gehouden over borstvoeding. In totaal hebben 1295 mensen gebruik gemaakt van het totale aanbod. Dit is circa 40% van het aantal geboortes per jaar. Echter sommige deelnemers maken meerdere keren gebruik van het aanbod. De GGD informeert verloskundigen over de ontwikkelingen rond de cursussen/ workshops en docenten jaarlijks hebben contact met de verloskundigen in hun regio. Er is meer diversiteit in het aanbod van de cursussen en er wordt samengewerkt met andere partijen.

Wat heeft het gekost?

	Realisatie	Begroting
Baten regulier	1.177.283	840.300
Baten bijdragen gemeenten	7.401.275	7.401.275
Incidentele baten	121.810	
Lasten regulier	8.451.202	8.241.575
Incidentele Lasten	4.911	-
Tussenresultaat	244.255	-
Toevoeging aan reserves	26.123	-
Onttrekking aan reserves	26.123	-
Resultaat na bestemming	244.255	-

Voor de analyse van de afwijkingen van de realisatie ten opzichte van de begroting wordt verwezen naar de toelichting op de programmarekening § 2.3.4 (toelichting op overzicht van baten en lasten).

Uitvoerende taken gezondheidsbescherming: Maatschappelijke gezondheidszorg

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

Algemeen Effect
Het voorkomen dan wel beperken van overlast voor de leefomgeving voortkomend uit problematische individuele situaties en daarmee het vergroten van de leefbaarheid en sociale veiligheid in buurten en wijken.
Specifiek effect
Voorkomen en terugbrengen van (escalatie) problematische situaties in de leefomgeving.
Verbeteren van leefomstandigheden van individuen door hen toe te leiden naar passende zorg.
Verbeteren van de samenwerking tussen ketenpartners.

	Begroot voorgenomen activiteit	Prestatiedoelstelling per jaar	Realisatie
A	Probleeminventarisatie n.a.v. meldingen	604 meldingen	705
B	Toeiden naar hulpverlening	Afhankelijk van de vraag	
C	Samenwerking tussen ketenpartners realiseren	-	
D	Verzorgen van voorlichting en advies	Afhankelijk van de vraag	
E	Kennis en expertisecentrum	consultatie aan ketenpartners (reguliere zorg en lokale teams)	100
F	Deelname aan overleg 1e of 2 lijns zorgorganisaties	Deelname Home Team door Beemster (4x), Edam-Volendam (5x), Waterland (2x)	
G	Vroegsignalering verwarde personen	1100 meldingen van de politie	873
H	Meldpunt onverzekerden in zorg	125 onverzekerden in beeld	18

Meldingen bij het Meldpunt Overlast en Bemoeizorg (MOB); 15% meer meldingen

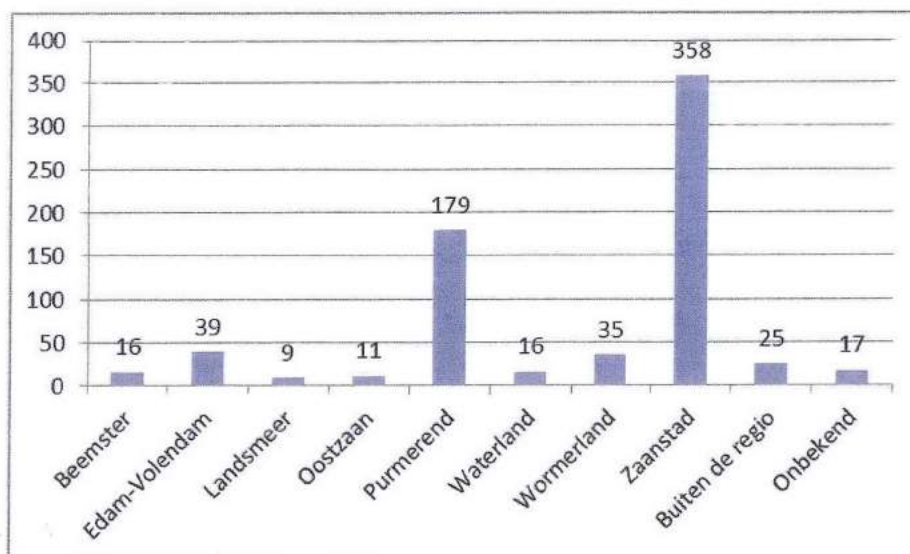
De GGD levert actieve en ongevraagde zorg (bemoeizorg) aan kwetsbare mensen en probeert deze mensen zo snel mogelijk toe te leiden naar passende ondersteuning en hulpverlening.

Er is een groep sociaal kwetsbare mensen die ondanks ernstige problemen op diverse leefgebieden geen initiatief neemt om zorg te zoeken. Naast middelengebruik, verstandelijke beperking, dakloosheid of schulden komt bij tweederde van alle personen die worden aangemeld bij het Meldpunt Overlast en Bemoeizorg (MOB) en Meldpunt Bijzondere Zorg (MBZ) (ernstige) psychiatrische problematiek voor. De ernst van de problematiek heeft er ook in het afgelopen jaar voor gezorgd dat regelmatig gebruik gemaakt moest worden van een Rechterlijke Machtiging.

De trend dat het aantal meldingen groter is dan begroot (604 meldingen) zet door, al is de stijging minder fors.

	aantal meldingen MOB				
	2013	2014	2015	2016	2017
regio	673	638	694	834	663
buiten regio	24	28	24	29	25
zwervend in regio	8	32	23	22	17
Totaal	705	698	741	885	705

In totaal zijn er in 2017 705 cliënten aangemeld bij het Meldpunt Overlast en Bemoeizorg. In figuur 1 is het aantal meldingen per gemeente weergegeven. 25 cliënten wonen buiten de regio en 17 cliënten hebben geen vaste woon- of verblijfplaats in de regio. Mensen die geen vast woonadres hebben, maar waarvan wel duidelijk is dat ze in een bepaalde gemeente verblijven, zijn in deze analyse bij die gemeente geteld. 135 personen zijn doorgeleid naar het MBZ.

Figuur 1. Aantal cliënten MOB in 2017 (N=705)

Vroegsignalering verwarde personen (VSO); 873 meldingen

In samenwerking met de politie en ketenpartners werkt de GGD aan de opvang van mensen met verward gedrag op straat met als doel hen zo snel mogelijk naar hulpverlening te leiden. Daarnaast wordt ook de verbinding gelegd tussen de politie en de hulpverlening. De politie registreert mensen met verward gedrag en verwijst hen naar de GGD. De GGD onderzoekt of deze persoon al bekend is bij de hulpverlening en leidt zo nodig door naar de hulpverlening. In 2017 zijn er 873 meldingen ontvangen. Dit betreft 642 cliënten.

gemeente	meldingen VSO	
	2016	2017
Beemster	14	15
Edam-Volendam	48	59
Landsmeer	16	29
Oostzaan	13	8
Purmerend	291	345
Waterland	31	27
Wormerland	25	25
Zaanstad	399	317
buiten regio	59	46
zwervend in regio	7	2
Totaal	903	873

Meldpunt Onverzekerden in de zorg bij de GGD belegd: 18 meldingen

Per 1 maart 2017 is de subsidieregeling *Onverzekerden in de Zorg* van kracht. Door deze subsidieregeling kan de zorgverlener, die zorg verleent aan een onverzekerde, zijn onkosten declareren. Voorwaarde hiervoor is dat de zorgverlener dit meldt bij het landelijk meldpunt van GGD GHOR Nederland (www.meldpuntonverzekerdenzorg.nl). Die stuurt de melding naar de GGD van de regio waar de zorgverlener zich bevindt. Het Meldpunt Onverzekerden in de Zorg (MOZ) is bij de GGD ondergebracht bij het Meldpunt Overlast en Bemoeizorg (MOB). Er zijn 18 meldingen ontvangen.

Wat heeft het gekost?

	Realisatie	Begroting
Baten regulier	180.311	-
Baten bijdragen gemeenten	866.409	866.409
Incidentele baten	77.213	
Lasten regulier	1.080.945	866.409
Tussenresultaat	42.988	-
Toevoeging aan reserves		-
Onttrekking aan reserves		-
Resultaat na bestemming	42.988	-

Voor de analyse van de afwijkingen van de realisatie ten opzichte van de begroting wordt verwezen naar de toelichting op de programmarekening § 2.3.4 (toelichting op overzicht van baten en lasten).

1.1.3 Programma 3 Publieke gezondheid bij rampen en crises

Inhoud van dit programma:

Wettelijk is vastgelegd dat de directeur Publieke Gezondheid bij rampen en crises verantwoordelijk is voor het gezondheidkundig advies aan de burgemeesters. De GGD voert in het kader van rampen taken uit op het terrein van infectieziekten bestrijding, medisch milieukunde, psychosociale hulpverlening en gezondheidsonderzoek na rampen.

Taken

Onder dit programma valt het volgende taken:

Programma 3 Publieke gezondheid bij rampen en crises		
3G001	Rampenbestrijding GHOR	Basistaak
3G002	GROP OTO/PSH	Basistaak

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

Algemeen effect

Het voorkomen cq beperken van zowel fysieke gezondheidsschade als psychosociale klachten bij inwoners als gevolg van rampen en crisis.

Specifiek effect

Verminderen en zo mogelijk opheffen van de negatieve effecten die ontstaan als gevolg van rampen/crisis door versterking van de samenwerking GGD –GHOR .

Adequate interne opschalingstructuur bij crisis .

Het zoveel mogelijk beperken van de psychosociale gevolgen voor getroffen en van ongevallen en rampen.

	Begroot voorgenomen activiteit	Prestatiedoelstelling per jaar	Realisatie
A	Afstemmingsoverleg Veiligheidsregio/GGD met GHOR-bureau	directie overleg 2x	2
		beleidsoverleg 8x	7
B	Bijeenkomsten focusgroep opgeschaalde zorg	2x	2
C	Opleiding, trainen en oefenen GRIP/GHOR	BT/RBT 4x	4
		systeemtest 1x	1
		themabijeenkomsten 4x	2
D	GRIP incidenten		
E	Opleiden, trainen en oefenen GROP/GGD	crisisteam 4x	4
		PSH 2x	1
		alarmering 1x	1
F	GROP incidenten		3
G	Realisatie GMK		loop achter op planning
H	Implementatie crisisplan		conform planning

Afstemmingsoverleg Veiligheidsregio/GGD met GHOR bureau; zorgcontinuïteit en ketenregie voldoende voorbereid

Eind 2016 heeft de GHOR een beleidsvisie op Ketenregie geformuleerd. In aanvulling hierop is een rapportage over de voorbereiding van zorginstellingen op rampen en crises in de regio opgesteld. Deze rapportage is in het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio besproken. In het voorjaar is een brede vertegenwoordiging van de zorginstellingen uit de regio Zaanstreek-Waterland bijeengekomen om elkaar te ontmoeten en bijgepraat te worden over de ondersteuning door de GHOR, zowel in de

voorbereiding op een crisis als tijdens een crisis. De netwerkbijeenkomst is door de aanwezigen positief geëvalueerd. Een dergelijke netwerkbijeenkomst wordt jaarlijks georganiseerd. Het convenant publieke gezondheid met de GGD is herzien. Verplichtingen ter versterking van de zorg continuïteit zijn aangescherpt en vastgelegd. Het convenant met de RAV, waarin de zorgcontinuïteit van de RAV is vastgelegd, is ook herzien en door beide partijen ondertekend.

Aan de rol van Algemeen Commandant Geneeskundige Zorg (ACGZ) is onlangs een 24/7 loketfunctie toegevoegd voor vragen van zorginstellingen over zorgcontinuïteit zowel in de voorbereiding als tijdens een incident. Met deze voorziening wordt de rol van de GHOR met betrekking tot zorgcontinuïteit in de regio verder versterkt

Focusgroep Opgeschaalde zorg; Netcentrisch werken leidt tot 1 geneeskundig beeld

Per 1 mei 2017 is de netcentrische werkwijze in de witte kolom ingevoerd. Ziekenhuizen, GGD, Huisartsenposten en Regionale Ambulancevoorziening werken in een systeem van informatiedeling, gelinkt aan het LCMS (Landelijk Crisis Management Systeem). De GHOR faciliteert en ondersteunt de zorginstellingen hierbij. Een belangrijke test voor deze nieuwe werkwijze was de grote TGB oefening op 8 en 9 november.

Terrorismegevolgbestrijding (TGB); andere vormen van samenwerking nodig

Onder regie van de GHOR bereiden de partners in de witte keten (ambulancezorg, ziekenhuizen, traumacentra en andere ketenpartners, ook in buurregio's) in de regio zich voor op een terroristische aanslag, met als uitgangspunt een zogenoemd Commander's Intent. Dit gebeurt in de projectgroep TGB, waarin de genoemde partijen allen zitting hebben. Het Commander's Intent is multidisciplinair gedeeld. Op 8 en 9 november heeft in de regio Amsterdam-Amstelland een grote TGB oefening plaatsgevonden. De informatiedeling tussen de GHOR en de zorginstellingen was een van de oefendoelen. Omdat Zaanstreek-Waterland effect gebied kan zijn ingeval van een terroristische aanslag, heeft het Zaan Medisch Centrum ook aan deze oefening meegedaan. De oefening levert diverse verbeteracties op op het gebied van de gewondenspreiding en het netcentrisch werken tussen de zorginstellingen en de GHOR.

Predistributie jodiumtabletten

In het najaar heeft in een groot deel van Nederland predistributie van jodiumtabletten plaatsgevonden. Bepaalde doelgroepen, die in een straal tot 100 km rond een kernreactor wonen, ontvangen de tabletten. Voor Zaanstreek-Waterland geldt dat er geen predistributie plaats heeft gevonden. Voor de kernreactor Petten is een afwijkende straal afgegeven, namelijk 3 km rondom de kernreactor. Deze omwonenden hebben de jodiumtabletten in 2016 al ontvangen.

Aan de burgers in onze regio is uitgelegd waarom zij niet voor predistributie in aanmerking komen. De communicatieboodschap die via de gemeenten, de Veiligheidsregio en de GGD is verspreid, is met name op dat aspect gericht.

Opleiden, trainen en oefenen (OTO) GGD /GROP t.b.v. crisisaanpak

Het jaarplan OTO GROP 2017 is samen met de GGD' en Hollands Noorden, Amsterdam en Kennemerland opgesteld en wordt ook voor een belangrijk deel in samenwerking uitgevoerd. De uitvoering loopt volgens planning. Bij het ROAZ is de aanvraag OTO Stimuleringsgelden 2018 ingediend en goedgekeurd. Op basis hiervan worden de OTO activiteiten voor 2018 voorbereid en gefinancierd. Daarbij wordt bijzondere aandacht besteed aan de implementatie van het Crisisplan Publieke Gezondheid. Ook deze aanvraag is afgestemd met de eerdergenoemde GGD' en.

Realisatie Gemeenschappelijke Meldkamer (GMK) in Haarlem

De realisatie van de gemeenschappelijke meldkamer Noord-Holland is voorjaar 2017 een stap dichterbij gekomen. De besturen van de betrokken Veiligheidsregio's (Noord-Holland Noord, Kennemerland en Zaanstreek-Waterland) hebben de nodige voorbereidingsbesluiten genomen, gericht op het realiseren van de nieuwe meldkamer in Haarlem per 1 juli 2018. Voor Zaanstreek -Waterland betekent dit dat de witte meldkamer Zaanstreek-Waterland (nu onderdeel van de meldkamer Amsterdam) per die datum onderdeel gaat uitmaken van deze gemeenschappelijke meldkamer. Met deze kwartiermaker worden afspraken gemaakt voor een naadloze overgang van de melding en alarmering van de meldkamer Amsterdam naar de meldkamer Haarlem (Noord-Holland).

Onlangs is bekend geworden dat de (landelijke) implementatie vernieuwing C2000 is uitgesteld. Dit betekent dat de meldkamer Noord-Holland niet conform de oorspronkelijke planning half 2018 operationeel kan zijn, maar dat dat richting eind 2018/begin 2019 opschuift.

Eigen GHOR organisatie binnen Zaanstreek-Waterland

Het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland heeft in december 2017 besloten tot de vorming van een eigen GHOR organisatie in de regio per 1 januari 2019.

De directeur Publieke Gezondheid heeft de opdracht gekregen hiervoor een organisatieplan te ontwikkelen. Met de vorming van een eigen GHOR kan goed worden ingespeeld op een aantal ingrijpende regionale en landelijke ontwikkelingen op het gebied van (opgeschaalde) veiligheid, gezondheid en het sociaal domein (Publieke gezondheid en veiligheid in één hand, vorming Meldkamer Noord-Holland, interregionale samenwerking op het gebied van het sociaal domein, bijvoorbeeld sluitende aanpak personen met verward gedrag, toekomstbestendige financiering van de GHOR).

Het is de bedoeling de realisatie van de eigen GHOR organisatie parallel te laten lopen met de realisatie van de nieuwe meldkamerorganisatie Noord-Holland in Haarlem, zoals hiervoor en hierboven genoemd.

Bestuurlijke besluitvorming over het organisatieplan GHOR Zaanstreek-Waterland is voorzien in de eerste helft van 2018, waarna 2018 verder kan worden benut als overgangsjaar. Hieraan gekoppeld wordt het besluit genomen de dienstverlening GHOR door het GHOR-bureau Amsterdam-Amstelland per 1 januari 2019 te beëindigen.

Implementatie regionaal crisisplan Publieke Gezondheid (PG)

Het project crisisplan PG, waar de GGD aan heeft deelgenomen, is afgerond en heeft een aantal producten opgeleverd. Het eerste product is een methode voor risicoanalyse van GGD processen (intern en extern). Aan de hand van deze methode is een aantal scenario's doorlopen die de GGD kunnen treffen, zoals een grote zedenzaak of een langdurige ICT storing. Op basis van deze analyse is het risicoprofiel voor de GGD opgesteld. Dit profiel is een goed hulpmiddel om te kunnen bepalen op welke scenario's de GGD zich dient voor te bereiden (meest waarschijnlijk en grootste impact). De meest relevante scenario's zijn inmiddels door een team binnen de GGD beoordeeld. Naast deze methode is ook een crisismodel voor de GGD ontwikkeld. Dit model is een knoppenmodel en flexibel van inzet. Afhankelijk van het soort crisis waar de GGD mee te maken krijgt, worden knoppen waar deskundigheid achter zit 'geactiveerd'. Het derde product is het format voor een crisisplan. Dit is op maat gemaakt voor de eigen GGD organisatie en in december door het Managementteam van de GGD vastgesteld. Het crisisplan PG is per 1 januari 2018 in werking getreden.

Wat heeft het gekost?

	Realisatie	Begroting
Baten regulier	266.740	247.571
Baten bijdragen gemeenten	2.253	2.253
Lasten regulier	265.730	249.824
Tussenresultaat	3.263	-
Toevoeging aan reserves	-	-
Onttrekking aan reserves	-	-
Resultaat na bestemming	3.263	-

1.1.4 Programma 4 Toezicht houden

Inhoud van dit programma:

De GGD verricht toezichthoudende taken. Het toezicht kan signaleren en beïnvloedend van aard zijn of meer controlerend (nadruk ligt op het naleven van regels)

Taken

Onder dit programma valt het volgende taken:

Programma 4 Toezicht houden		
10407002	Inspectie huidpenetrerende handelingen	Basistaak
10407004	Inspectie kinderopvang	Basistaak

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

Algemeen effect
Kwalitatief goede kinderopvang en veilige en gezonde tattoo, piercing en pmu studio's.
Kwalitatief goede opvanglocaties voor asielzoekers (COA).

Specifiek effect
Houders van kindercentra en gastouders voldoen aan de Wet Kinderopvang, in opdracht van gemeenten en in samenwerking met gemeenten. Er is een veilige omgeving voor kinderen.
(Nieuwe) ondernemers op het gebied van tattoo, piercing en pmu doen hun werkzaamheden op een veilige en gezonde manier.
Mensen lopen geen risico door een gebrek aan hygiëne.

	Begroot voorgenomen activiteit	Prestatiedoelstelling per jaar	Realisatie
A	Inspectie kinderopvanglocaties	132 kinderdagverblijven	130
		120 buitenschoolse opvang	116
		5 gastouderbureaus	7
		29 peuterspeelzalen	19
		49 gastouders	49
B	Inspectie nieuwe kinderopvanglocaties	80 gastouders	63
		30 kinderopvanglocaties	25
		3 maandeninspectie na voorinspectie	25
C	Inspectie internaat	1 inspectie	1
E	Inspectie Technische hygiëne zorg	17 locaties voor tattoo, piercing en permanente make up	17
		13 hercontroles lopende vergunningen	9

Inspecties Kinderopvanglocaties (IKO)

In 2017 zijn alle verplichte inspecties uitgevoerd. Op verzoek van twee gemeenten zijn in 2017 meer gastouders bezocht dan voorgaande jaren (2016: 29). Daarnaast is een aantal incidentele onderzoeken uitgevoerd, bijvoorbeeld naar aanleiding van signalen of een melding vanuit de continue screening van kinderopvangmedewerkers.

Wat heeft het gekost?

	Realisatie	Begroting
Baten regulier	379.865	435.061
Baten bijdragen gemeenten	-	-
Lasten regulier	429.747	435.061
Tussenresultaat	49.882-	-
Toevoeging aan reserves	-	-
Onttrekking aan reserves	-	-
Resultaat na bestemming	49.882-	-

Zaanstreek-Waterland

1.1.5 Programma 5 Contracttaken

Inhoud van dit programma:

De GGD voert aanvullende taken uit op basis van een overeenkomst, in opdracht van gemeenten of derden. Het gaat om taken die passen in de algemene doelstellingen van de GGD en samenhang en synergie kennen met de taken die de GGD uitvoert.

De contracttaken worden uitgevoerd binnen de gemeenschappelijke regeling. Onderstaand wordt inzicht gegeven in de contracttaken die de GGD uitvoert en voor welke gemeente. Verder wordt inzicht gegeven in het budget waarbinnen de betreffende contracttaken wordt uitgevoerd.

Project	Opdrachtgever	Subsidie- bedrag
EBG		
Gezonde school	Zaanstad	28.417
Gezonde school	Oostzaan	150
JOGG	Zaanstad	256.678
Pilot Centrale Zorgverlener	Zaanstad	95.722
Gezond gewicht kansrijk in Zaanstad	FNO	83.561
Suïcidepreventieproject (proeftuin)	alle gemeenten	31.685
Suïcidepreventieproject (proeftuin)	113online	20.458
Suïcidepreventieproject (meldpunt)	Achmea	23.500
Opvang verwarde personen	ZonMW	15.632
MGZ		
Mannen Kom Op!	Zaanstad	30.742
Mannen Kom Op!	VSB Fonds	5.862
Meldpunt Bijzondere Zorg	Zaanstad	124.940
Meldpunt Bijzondere Zorg	Purmerend	94.660
Straathoekwerk	Zaanstad	849.977
Straathoekwerk	Oostzaan	56.000
Dak- en thuislozentelling jan. 2017	Purmerend	2.571
Dak- en thuislozentelling dec. 2017	Purmerend	2.790
Aanpak overlastgevende personen	Purmerend	12.917
Veiligheidshuis	Zaanstad	62.019
Veilig Thuis	alle gemeenten	2.159.838
Naar volgende tabel		3.958.119

Project	Opdrachtgever	Subsidie- bedrag
Van vorige tabel		3.958.119
JGZ		
VHT	Zaanstad	19.863
VHT	Purmerend	18.335
Centrum Jong	Zaanstad	410.083
Opvoedingsondersteuning	Zaanstad	482.245
Opvoedingsondersteuning en opvoedspreekuur	Purmerend	15.605
Opvoedingsondersteuning	Edam-Volendam	35.000
DAPPER trainingen	Zaanstad	29.568
Groot Zorg team plus terugdr. Ziekteverzuim VO	Zaanstad	238.297
Spreekuur en voorlichting logopedie	Zaanstad	44.963
Spreekuur en voorlichting logopedie	Purmerend	10.804
Spreekuur en voorlichting logopedie	Edam-Volendam	4.796
Spreekuur en voorlichting logopedie	Waterland	2.688
Spreekuur en voorlichting logopedie	Landsmeer	2.016
Zorgteam Waterland	Waterland	16.375
Kemteam Landsmeer	Landsmeer	9.333
Logopedische screening Kernschool	Zaanstad	7.000
Intensivering achterstandenbeleid CJG	Purmerend	74.198
VVE Intermediair en Toeleiding VVE	Zaanstad	29.333
VoorZorg	Zaanstad	139.424
VoorZorg	Purmerend	65.957
VoorZorg	Edam-Volendam	5.389
Inzet arts in Zorgteam	Edam-Volendam	22.772
Inzet CJG	Purmerend	98.958
Inzet CJG	Wormerland	77.658
Inzet CJG	Oostzaan	56.939
Inzet CJG	Beemster	111.941
Taalvaardigheids-check	Zaanstad	20.776
Zaanse Taalacademie	Zaanstad	82.667
Peuter-IB	Zaanstad	135.974
Coördinatie netwerk Integrale Vroeghulp	Zaanstad	14.965
PGO groep 7	Purmerend	6.361
PGO groep 7	Zaanstad	7.915
Stedelijk Cursusbureau	Zaanstad	120.591
Huisvesting A.S. Straat	Zaanstad	89.885
Huisvesting Geuzenpad	Zaanstad	44.514
Huisvesting Bristolrood	Zaanstad	56.620
Huisvesting Guishuis	Zaanstad	60.780
Huisvesting CJ Vurehout	Zaanstad	52.000
Jeugdteam Noorderhoofdstraat	Zaanstad	3.240.852
Jeugdteam Weerpad	Zaanstad	1.671.127
Toezicht WMO	alle gemeenten, behalve Zaanstad	101.944
Totaal		11.694.631

1.1.6 Algemene dekkingsmiddelen

De algemene dekkingsmiddelen van GGD Zaanstreek-Waterland bestaan uit de gemeentelijke bijdragen van de acht gemeenten uit de regio Zaanstreek Waterland.

Voor de verdeling van de lasten over de gemeenten wordt per programma de volgende verdeelsleutel gehanteerd:

- Voor de programma's Monitor, Signaleren en Adviseren (MSA), Algemene gezondheidszorg (AGZ) en Geneeskundige Hulp in de regio (GHOR) vindt de toerekening plaats op basis van het aantal inwoners per gemeente ten opzichte van het totaal aantal inwoners in de regio met als peildatum 1 januari van het jaar t-2.
- Voor het programma Jeugdgezondheidszorg vindt de toerekening plaats naar rato het aantal inwoners per gemeente in de leeftijdscategorie 0-18 jaar met als peildatum 1 januari van het jaar t-2.
- Voor het programma Maatschappelijke gezondheidszorg (MGZ) wordt de bijdrage, conform de vastgestelde gemeenschappelijke regeling, berekend rato van het aantal meldingen.

De gemeentelijke bijdrage voor 2017 is als volgt:

	Prog 1 MSA	Prog 2 AGZ	Prog 2 MGZ	Prog 2 JGZ	Prog 3 GHOR	Totaal GGD
Beemster	29.468	26.489	18.131	201.473	61	275.622
Edam Volendam	117.148	105.303	34.967	846.523	243	1.104.184
Landsmeer	35.823	32.201	15.541	238.041	74	321.680
Oostzaan	30.408	27.334	16.836	207.914	63	282.555
Purmerend	263.506	236.863	237.000	1.732.686	546	2.470.601
Waterland	56.742	51.005	24.607	372.918	118	505.390
Wormerland	52.098	46.831	34.967	343.980	108	477.984
Zaanstad	501.181	450.507	484.360	3.457.740	1.039	4.894.827
Totaal	1.086.374	976.533	866.409	7.401.275	2.252	10.332.842

1.1.6.1 Saldo financieringsfunctie

Het saldo van de financieringsfunctie wordt gedefinieerd als het saldo van de betaalde (rente)last over de aangegane leningen en over de aangetrokken middelen in rekening courant en de ontvangen rente(baat) over uitzettingen.

Omschrijving	Saldo per 01-01-2017	Rentelast 2017	Rente baten 2017	Saldo
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	2.916.667	111.389	-	111.389
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	9.024	-	-	-
Saldo van de financieringsfunctie				111.389

1.2 Paragrafen

1.2.1 Inleiding

In de programmabegroting en de jaarrekening is een aantal paragrafen opgenomen dat inzicht geven in de financiële positie van de GGD. De paragrafen zijn ook verplicht op grond van de financiële voorschriften van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Dit zijn de volgende paragrafen:

- Weerstandsvermogen
- Verbonden partijen
- Onderhoud kapitaalgoederen
- Bedrijfsvoering
- Financiering

De paragraaf 'onderhoud kapitaalgoederen' is slechts zeer beperkt van toepassing. Daarnaast zijn de paragrafen 'onderhoud kapitaalgoederen', 'grondbeleid' en 'overzicht lokale lasten', volgens de financiële voorschriften (BBV), voorgeschreven paragrafen. Deze zijn echter niet van toepassing op de GGD.

In de volgende paragrafen wordt ingegaan op de realisatie van de in de programmabegroting opgenomen beleidskaders.

1.2.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Deze paragraaf gaat in op de vraag of en hoe GGD Zaanstreek-Waterland in staat is haar financiële risico's op te vangen zonder dat dit direct dwingt tot bezuinigingen of wijziging van beleid.

Hiervoor is inzicht nodig in:

- de omvang van de aanwezige risico's;
- de weerstandscapaciteit: de mogelijkheden om de risico's af te dekken.

De omvang van de aanwezige risico's

In de risico-inventarisatie zijn risico's opgenomen, die niet kwantificeerbaar zijn en waarvoor geen voorzieningen of bestemmingsreserves zijn gevormd. Onder deze risico's wordt het type risico's verstaan dat voortvloeit uit eigen beleid, het doen of nalaten van derden of beleid van andere overheden. De inventarisatie vindt tweemaal per jaar plaats, namelijk bij de begroting en bij de jaarrekening. De GGD kent risico's die te maken hebben met de personele kosten.

- Eigen risicodragers WW-verplichting

De GGD is eigen risicodragers voor uitkeringen uit de werkloosheidswet (WW). Dat betekent dat bij ontslag of einde dienstverband (bij tijdelijke aanstellingen) de eventueel uit te betalen WW-uitkering betaald moet worden door de GGD. In 2017 zijn er in dit kader kosten gemaakt ter grootte van € 7.178.

- Doorbetalingsverplichting bij arbeidsongeschiktheid in verband met ziekte

De GGD is eigen risicodragers voor de WGA, in het kader van de Wet Werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen (WIA). Dit betekent dat de GGD het loon betaalt dat de zieke (ex-)werknemer eventueel nog verdient én zijn uitkering.

- Calamiteiten binnen het taakveld van de GGD:

Als zich in de regio calamiteiten voordoen, die een bedreiging vormen voor de volksgezondheid (bijvoorbeeld uitbraak infectieziekte) of in het kader van de rampenbestrijding inzet vragen van de GGD, zullen hieruit kosten voortvloeien. Met deze kosten is in de begroting geen rekening gehouden.

Vanuit de strategische risico inventarisatie worden drie risico's benoemd:

- beleidsveranderingen van de gemeenten;
- veranderde werkwijze politie;
- veranderende werkwijze GGZ.

De GGD anticipeert op deze ontwikkelingen door in overleg te treden met deze partners, zodat de eventuele gevolgen beperkt zijn.

In 2017 heeft zich geen situatie voorgedaan en zijn er geen kosten gemaakt die voortvloeien uit dit risico.

Inventarisatie van de weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit alle middelen en mogelijkheden, waarover GGD Zaanstreek-Waterland beschikt om financiële tegenvallers te kunnen dekken. Er is daarom een relatie tussen het beleid over reserves en voorzieningen in het algemeen en over het weerstandsvermogen in het bijzonder.

De incidentele weerstandscapaciteit bestaat uit de Algemene Reserve Wettelijke taken en de Algemene Reserve Markttaken.

De Algemene Reserve Wettelijke taken heeft eind 2017 een omvang van € 488.665. De Algemene Reserve Markttaken heeft eind 2017 een omvang van € 118.763. Deze toename ten opzichte van 2016 wordt veroorzaakt door de toevoeging van op de reizigersvaccinatie behaalde positieve resultaat van € 3.597.

Kengetallen

Op 9 juli 2015 heeft de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties de wijze vastgesteld waarop kengetallen dienen te worden vastgesteld en opgenomen in de begroting en het jaarverslag. Voor GGD Zaanstreek-Waterland kunnen alleen de kengetallen netto schuldquote, de solvabiliteitsratio en de structurele exploitatieruimte worden bepaald. Het kengetal de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen is gelijk aan de nette schuld quote. Het kengetallen grondexploitatie en belastingcapaciteit zijn niet van toepassing op GGD Zaanstreek-Waterland.

Netto schuld quote		31-12-2017
1	Vaste schulden	2.800.000
2	Netto vlottende schulden	1.099.645
3	Overlopende passiva	2.740.656
4	Financiële vaste activa	16.464
5	Uitzettingen < 1 jaar	3.845.849
6	Liquide middelen	117.797
7	Overlopende activa	635.482
8	Totaal baten	28.691.479
(1+2+3-4-5-6-7)/8*100%		7,06%

Solvabiliteitsratio		31-12-2017
1	Eigen vermogen	1.624.211
2	Totaal passiva	8.348.380
1/2*100%		19,46%

	Structurele exploitatieruimte	31-12-2017
1	Structurele lasten	28.061.575
2	Structurele baten	28.110.338
3	Structurele toevoegingen aan de reserves	113.000
4	Structurele onttrekkingen aan de reserves	-
5	Totaal saldo van de baten	28.691.479
	(2-1)+(4-3)/5*100%	-0,22%

1.2.3 Verbonden partijen

Onder verbonden partijen worden verstaan die partijen waarmee de GGD een bestuurlijke relatie heeft en waarin de GGD een financieel belang heeft. Een bestuurlijk belang betekent dat de GGD een zetel in het bestuur van de verbonden partij heeft of stemrecht heeft. Met financieel belang wordt bedoeld dat de GGD middelen ter beschikking heeft gesteld en die zal verliezen bij faillissement van de verbonden partij en/of als financiële problemen van de partij kunnen worden verhaald op de GGD.

De GGD kent geen verbonden partijen. Wel is er een relatie met de Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland omdat de Directeur Publieke Gezondheid verantwoordelijk is voor de Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR) en deel uitmaakt van de directie van de Veiligheidsregio.

1.2.4 Onderhoud kapitaalgoederen

In deze paragraaf wordt aandacht besteed aan het beleid ten aanzien van onderhoud van kapitaalgoederen. In oktober van 2011 heeft de GGD het gebouw en de terreinen aan de Vurehout 2 te Zaandam aangekocht. Met de aankoop van het pand zullen alle onderhoudskosten voor rekening van de GGD komen. Het is noodzakelijk om jaarlijks te reserveren voor het verrichten van groot onderhoud. In de vergadering van het Algemeen Bestuur van 7 juli 2011 is besloten om een jaarlijkse toevoeging van, aan de ingestelde bestemmingsreserve "onderhoud gebouw", te doen van € 50.000 met ingang van 2012.

Verder bedraagt de totale omvang van de activa van de GGD ultimo 2017 € 3.715.862. In 2017 hebben er investeringen plaatsgevonden met betrekking tot de aanschaf van computer hardware, kantoorinventaris en toegang beperkende maatregelen Vurehout. Er is in 2017 voor een bedrag van € 115.287 geïnvesteerd.

Het onderhoud van de hardware wordt (grotendeels) uitgevoerd door de medewerkers automatisering/informatisering van de sector Bedrijfsvoering. Het onderhoud van de software is, voor zover dit niet in eigen huis ontwikkelde toepassingen betreft, contractueel geregeld met de softwareleveranciers. Voor aangeschafte software wordt standaard een onderhoudsovereenkomst afgesloten. De lasten daarvan zijn begroot op de post automatiseringskosten, die door middel van interne doorberekeningen aan de programma's worden doorbelast.

1.2.5 Financiering

De basis voor de financieringsfunctie is neergelegd en verankerd in een aantal besluiten. Enerzijds vormt de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido) de basis voor alle handelingen die te maken hebben met het uitzetten dan wel aantrekken van gelden. Anderzijds wordt de wet Fido vertaald in een aantal besluiten zoals de Uitvoeringsregeling financiering decentrale overheid (Ufdo) en de Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (Ruddo).

Treasurybeleid

Bovenstaande wet- en regelgeving vormt de basis van het treasurystatuut welke op 13 juli 2016 is vastgesteld. Het treasurybeleid is prudent en risicomijdend. De belangrijkste doelstellingen

zijn:

- beheersen van financiële risico's zoals renterisico, liquiditeitsrisico en kredietrisico;
- minimaliseren van de te betalen rentekosten en bankkosten;
- optimaliseren van het te realiseren rendement op eventueel beschikbare liquiditeiten.

Schatkistbankieren

Op 10 december 2013 heeft de Eerste Kamer ingestemd met een aanpassing van de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido), de wetswijziging stelt het zogenaamde schatkistbankieren verplicht voor decentrale overheden. Met ingang van maandag 16 december 2013, na publicatie in de staatcourant, is de wetswijziging van kracht geworden. De wetswijziging houdt in dat de decentrale overheden, zoals de GGD, verplicht worden gesteld om alle overtollige middelen aan te houden in de schatkist. Concreet betekent dit dat de GGD een rekeningcourantverhouding heeft met de Staat. Alle liquide middelen die de GGD niet direct nodig heeft voor het uitvoeren van haar taak, moeten worden gestort op de rekening courant bij de Staat. Hierbij geldt voor GGD Zaanstreek-Waterland een ondergrens van € 250.000. De GGD houdt te allen tijde de beschikking over de bij de Staat uitgezette gelden.

De ondergrens van € 250.000 houdt in dat de GGD € 250.000 aan liquide middelen op haar bankrekeningen mag aanhouden. Dit betekent echter niet dat het bedrag van € 250.000 niet mag worden overschreden. De wetswijziging geeft de decentrale overheid daarin wat ruimte. Zolang het gemiddelde saldo van de bankrekeningen over een kwartaal de ondergrens niet overschrijdt, voldoet de decentrale overheid aan de wet Fido. De gemiddelde bankstanden per kwartaal zijn als volgt:

Gemiddelde bankstand 2017

1 ^e kwartaal	€ 248.974
2 ^e kwartaal	€ 306.921
3 ^e kwartaal	€ 263.086
4 ^e kwartaal	€ 199.440

De GGD maakt gebruik van een tweetal bankrekeningen een bij de BNG Bank en een bij de ING Bank. Met de Bank Nederlandse Gemeenten is een overeenkomst gesloten die voorziet in een dienst waarbij de Bank Nederlandse Gemeenten is gemachtigd om de overtollige middelen boven het limiet van € 250.000 af te roken naar de rekening courant bij de Staat. Bij de rekening bij de ING Bank gebeurt dit niet automatisch. Aan het eind van het tweede kwartaal is een grote betaling ontvangen op de rekening bij de ING Bank. Omdat er op de rekening bij de ING Bank slechts sporadisch mutaties voorkomen, is deze rekening niet altijd in het zicht. Zo heeft het kunnen gebeuren dat een grote betaling (een aantal dagen) te laat is opgemerkt en heeft gezorgd voor een overschrijding van de bovengrens van € 250.000 in het tweede en derde kwartaal. Er zijn inmiddels maatregelen genomen om dit in de toekomst te voorkomen.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is het maximum bedrag welke een overheidsorganisatie kortdurend (tot 1 jaar) mag aantrekken op de geldmarkt. Dit om het risico dat overheidsorganisaties lopen bij het aantrekken van kortgeld (tot 1 jaar) te beperken. De grootte van de kasgeldlimiet wordt bepaald aan de hand van een door het rijk vastgesteld percentage over het begrotingstotaal van de gemeente aan het begin van het dienstjaar. Op dit moment is dit percentage 8,2% van het totaal van de jaarbegroting.

Kasgeldlimiet		31-12-2017
1	Toegestane kasgeldlimiet: - in procenten van de begroting - in bedrag	8,2% 1.298.710
2	Omvang vlottende schuld - Opgenomen gelden < 1 jaar - Schulden rekening courant - Gestorte gelden door derden < 1 jaar - Overige leningen niet zijnde vaste schuld	- - - -
3	Vlottende middelen: - Contante gelden in kas - Tegoeden in rekening courant - Overige uitstaande gelden < 1 jaar	4.393 113.404 -
4	Totaal netto vlottende schuld Toegestaan kasgeldlimiet	117.797 1.298.710
Ruimte (4-1)		1.416.507-

Liquiditeitspositie

De voornaamste inkomsten van de GGD zijn de gemeentelijke bijdragen. Tweemaal per jaar worden aan gemeenten voorschotten in rekening gebracht. Deze gelden worden tijdelijk weggezet op de rekening van het ministerie van Financiën en komen geleidelijk beschikbaar voor de GGD. Beschikbare middelen worden volledig ingezet als intern financieringsmiddel.

Rentebeleid

Voor de toerekening van rentelasten aan investeringen wordt een percentage gehanteerd, dat gebaseerd is op de (eind 2011) aangetrokken geldlening in verband met de aankoop van het pand. Het percentage voor 2016 is 4%.

Renterisico's

Het doel van de renterisiconorm is dat overheidsorganisaties binnen hun leningenportefeuille geen overmatig renterisico lopen bij herfinanciering van aflopende geldleningen. Zo mag maximaal 20% van het totaal uitstaande leningen in één jaar worden geherfinancierd. Dit percentage is bij wet vastgesteld. Voor de GGD is dit een bedrag van € 583.333 (uitgegaan van € 2.916.667 uitstaande leningen). Het volgende overzicht geeft inzicht in de samenstelling, grootte en rentegevoeligheid van de opgenomen leningen. De renterisiconorm is in 2017 niet overschreden. Er is geen sprake geweest van herfinanciering.

	Renterisico	31-12-2017
1a	Renteherziening op vaste schuld o/g	-
1b	Renteherziening op vaste schuld u/g	-
2	Netto renteherziening op vaste schuld	-
3a	Nieuw aangetrokken vaste schuld	-
3b	Nieuw verstrekte lange leningen	-
4	Netto nieuw aangetrokken vaste schuld (3a-3b)	-
5	Betaalde aflossing	-
6	Herfinanciering (laagste van 4 en 5)	-
7	Renterisico op vaste schuld (2+6)	-
Renterisiconorm		
8	Stand van de vaste schuld per 1-1	2.916.667
9	Het bij ministeriële regeling vastgesteld percentage	20%
10	Renterisiconorm (8*9)	583.333
Toets renterisiconorm		
10	Renterisiconorm	583.333
7	Renterisico op vaste schuld	-
11	Ruimte (+) / Overschrijding (-) (10/7)	583.333

1.2.6 Bedrijfsvoering

Bedrijfsvoering zorgt voor een effectieve en efficiënte ondersteuning van processen en medewerkers van de GGD zodat zij hun werkzaamheden kunnen uitvoeren.

De ondersteuning wordt uitgevoerd binnen de sector Bedrijfsvoering en zijn neergelegd bij het team Bedrijfsvoering en het team Organisatieondersteuning.

In deze paragraaf worden de kosten voor de interne organisatie verantwoord. Het is een administratieve paragraaf. Deze kosten worden door middel van een opslag op de personele lasten (naar rato van loonkosten), volledig doorbelast aan de programma's 1 t/m 4.

Financiële planning & control

In 2017 zijn de reguliere documenten uit de planning & control cyclus ter besluitvorming aan het Algemeen Bestuur aangeboden. Dit betreft de kadernota 2018, de begroting 2018 en de jaarstukken 2016. Tevens is er een nieuw controleprotocol opgesteld. Deze is 2018 door het Algemeen Bestuur vastgesteld.

Verder is in 2017 een start gemaakt met het herinrichten van de financiële administratie en het ontwikkelen van adequate sturingsinformatie voor de team- en sectormanagers. Dit is een dynamisch proces waaraan de komende jaren verder gewerkt zal worden.

Inrichting Fase II van de organisatieontwikkeling is afgerond en succesvol geïmplementeerd. Hiermee zijn ook verbeteringen doorgevoerd in de financiële administratie en sturingsinformatie voor de integraal managers. Ook in 2018 zal verdere optimalisering plaatsvinden.

Personeel & organisatie

2017 was het jaar van de verandering. Door de veranderende vraag en het meer kunnen inspelen op ontwikkelingen in het sociaal domein, is vanaf 1 april 2017 de nieuwe organisatiestructuur een feit, zijn de teams geëffectueerd en de project-/teammanagers benoemd in hun functie van integraal manager. Het managementteam en de managers staan nu voor de opgave om met de medewerkers de gewenste verandering vorm te geven in de dagelijkse praktijk. Leidraad hierbij is de organisatievisie zoals verwoord in de bedoeling: We willen dat mensen in Zaanstreek-Waterland gezond en veilig kunnen leven, en de daaruit voortkomende kernwaarden: deskundig, proactief, samenwerkend en ondernemend.

Om de managers te ondersteunen bij de organisatieverandering en de managementvaardigheden verder te ontwikkelen, is het Management Development programma voor project-/teammanagers gestart. Hierbij ligt de focus op het werken met de kernwaarden, de meer strategische rol van integraal manager, het zelfstandig laten functioneren van teams en gespreksvaardigheden. Naar aanleiding van het plan van aanpak van de Risico Inventarisatie en – Evaluatie (RI&E) die in 2016 is uitgevoerd, is besloten dat iedere medewerker met cliëntcontact om de drie jaar een agressietraining volgt. Er is een overkoepelend arbobeleid opgesteld dat ter instemming bij de Ondernemingsraad ligt.

Medio 2017 is de GGD aangesloten bij de externe adviescommissie van de gemeente Purmerend. Deze commissie is belast met advisering over bezwaren tegen rechtspositionele besluiten. Op deze manier is onafhankelijkheid, scheiding van functies en belangen en specifieke kennis op het gebied van arbeidsrecht geborgd.

Tenslotte is een start gemaakt met het nieuwe generieke functiesysteem. Alle functies zijn technisch omgezet naar het generieke systeem HR21. Alle medewerkers hebben een voorlopige indeling van hun functie en bijbehorende voorlopige salarisschaal ontvangen. In 2018 volgt verdere uitrol van het functiesysteem na instemming van de Ondernemingsraad.

Verzuim 2017 ten opzichte van 2016

- Over het geheel is het verzuimpercentage gedaald van 5,81% naar 5,04%
- Het kort verzuim is praktisch gelijk gebleven op 1,56%
- Het middellang verzuim is gedaald van 0,90% naar 0,73%
- Het langverzuim is afgenomen van 4,48% naar 3,68%

De implementatie Individueel Keuze Budget (IKB) per januari 2017 is succesvol verlopen.

Facilitaire zaken en ICT

Om een veilig en betrouwbaar archiefbeheer te kunnen waarborgen is in 2017 de fysieke archivering van onze GGD uitbesteed bij een gecertificeerde bedrijf. Hiermee is één centraal punt van archivering gerealiseerd waarmee kosten, risico's en beheeruitdagingen zijn verminderd.

Eind 2016 heeft de werkgroep 'Veiligheid' onder meer gekeken naar de (on)veiligheid als gevolg van gebouw en/of fysieke omgeving. Op de locatie Vurehout waren de lift en het trapportaal voor iedereen vrij toegankelijk. Daarom is in 2017 besloten tot het plaatsen van een glazen wand voor het trapportaal en invoering van 'tags' voor toegang.

Eind 2017 is op de locatie Vurehout een nieuwe VOIP (Voice-Over-Internet-Protocol) centrale gerealiseerd. Begin 2018 zullen de andere locaties ook worden aangesloten op deze centrale.

In 2017 zijn de verouderde computers vervangen.

Communicatie

In 2017 is de Nieuwsbrief Openbare Gezondheidszorg drie keer verschenen: in maart, september en december. In mei volgde het publieksjaarverslag 2016. Ook zijn er diverse e-nieuwsbrieven uitgebracht: de nieuwsbrief Gezond op School voor het basisonderwijs en voortgezet onderwijs, de nieuwsbrief Veilig Thuis, de nieuwsbrief JOGG Zaanstad, de nieuwsbrief Centrum Jong, voor Jeugd & Gezin en de nieuwsbrief Infectieziekten.

Er werden tevens bereikrapportages gemaakt over de uitgebrachte publicaties, ter optimalisatie van de communicatieproducten.

Daarnaast biedt Communicatie projectadvisering en –ondersteuning binnen alle sectoren. Het jaar is afgesloten met de GGD Brede Bijeenkomst, de jaarlijkse personeelsbijeenkomst.

Juridische zaken / inkoop

In 2017 is een belangrijk begeleid inkooptraject afgerond voor de Europese aanbesteding van de inhuur van personeel via payroll. Dit traject werd vertraagd door een kort geding procedure die één

van de aanbieders had aangespannen tegen de GGD. De rechtbank heeft de GGD begin 2017 in het gelijk gesteld.

Voorts heeft er een kort geding procedure gespeeld over de afgifte van een cliëntendossier die door de eiser gewonnen is, en is er procedure aanhangig gemaakt tegen GGD naar aanleiding van binnentreden door medewerkers van Inspectie Kinderopvang. Deze laatste procedure heeft in 2017 nog niet tot een uitspraak geleid.

Daarnaast heeft Juridische zaken ondersteuning geboden aan de diverse teams, in het kader waarvan contracten zijn opgesteld en advies is verleend over toepassing en uitleg van wet- en regelgeving. Er is een aanvang gemaakt met de wijziging van de Gemeenschappelijke Regeling, alsmede met de wijziging van het privacy beleid om te kunnen voldoen aan de Algemene Verordening Gegevensbescherming.

Ten slotte heeft Juridische zaken ondersteuning geboden aan klachtafhandeling en verzoeken van betrokkenen om inzage, correctie en vernietiging van dossiers.

Commissie MICD (Meldingen Incidenten Cliëntenzorg en Dienstverlening)

De Commissie MICD behandelt de volgende zaken:

- Alle MICD-meldingen;
- Signalen over werkdruk: er wordt onderzocht of een melding MICD samenhangt met werkdruk;
- Agressiemeldingen: Agressie wordt gemeld bij P&O. P&O checkt of de betrokken persoon een agressietraining heeft gevolgd. P&O geeft daarnaast de melding door aan de commissie MICD ter registratie;
- Meldingen vaccinatie die niet conform Rijks Vaccinatie Programma zijn toegediend. Dit kan twee oorzaken hebben:
 - Er is een correct vaccin gegeven, maar er is een registratiefout in RVP online gemaakt;
 - Er is sprake van vaccinverlies of er is een onjuist vaccin gegeven.

De commissie MICD heeft in 2017 48 meldingen ontvangen. Ten opzichte van het vorig jaar is sprake van een daling. Dit aantal wijkt niet af van het driejarig gemiddelde¹.

Betrekking op team	Aantal	Waarvan				Reactie op rapport?
		Menselijke fout	Rapport gemaakt	Agressie-melding ²	In behandeling	
Jeugd	23	7	12	(1)	2	12
IZB	15	10	3		2	3
MOB/MBZ	4		1	3	1	1
Veilig Thuis	2	1	1	1		1
S&O/EBG						
Organisatieondersteuning	4	1	3	(1)		3
Directie						
Totaal	48	19	20	4	5	20

Het signaal dat de menselijke fout een gevolg was van de werkdruk komt vijf maal voor vanuit het team infectieziektebestrijding. Vier van deze meldingen hebben betrekking op SOA/Sense. De melders geven aan dat de gemaakte fouten mede veroorzaakt zijn door de hoge werkdruk.

¹ 2016: 59 meldingen
2015: 34 meldingen
2014: 48 meldingen

² 2 agressiemeldingen hebben tot een rapport geleid en zijn daar meegeteld

Op alle 20 rapporten van de commissie MICD is inmiddels gereageerd (peildatum 15-1-2018).

Agressiemeldingen (6 van de 35 meldingen)

Team dat meldt	Aantal
JGZ/Geuzenpad	1
Veilig Thuis	1
Bedrijfsvoering/receptie	1
MOB/MBZ	3

Vaccinatie niet conform RVP (t/m 19-12-2017)

	Aantal
Registratiefout	43
Vaccinverlies (menselijke fout)	32

Deze registratie houdt de commissie sinds begin januari 2017 bij zodat een indicatie kan worden gekregen over de kwaliteit van de dienstverlening. Dit zal een benchmark met een vergelijkbare GGD 'en moeten uitwijzen. De registratie is op verzoek van de teammanagers Jeugd.

Klachten: stijging van het aantal klachten

In 2017 zijn 77 klachten door burgers ingediend. Dit is een stijging ten opzicht van 2016 (56 klachten). Vijf klachten zijn niet ontvankelijk verklaard, omdat deze klachten geen betrekking hadden op de uitvoering van taken door GGD-medewerkers. Wanneer een klacht is ontvangen wordt deze altijd besproken met de betrokken leidinggevende en medewerker. De meeste klachten worden telefonisch en schriftelijk afgehandeld. Dertien maal is de klager uitgenodigd voor een bemiddelingsgesprek met de leidinggevende en/of betrokken medewerkers en de klachtenfunctionaris.

Bijna 95% van de klachten is naar tevredenheid via interne bemiddeling afgehandeld. Zes klachten zijn nog in behandeling, waarvan:

- een van de klagers een juridische procedure is begonnen.
- een klacht is doorgezonden naar de klachtencommissie Veilig Thuis. Deze is januari 2018 behandeld.
- op verzoek van een klager is het dossier voorgelegd aan een deskundige voor een second opinion.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van het aantal klachten per taakveld en de aard van de klachten.

Sector/team	Aantal	Aard van de klacht
Bedrijfsvoering	8	Parkeerproblemen bij verschillende locaties, postbezorging
Team Infectieziekten	3	Soa: gebruiksvriendelijkheid website, bejegening; Reizigersvaccinatie: telefonische bereikbaarheid
Jeugdgezondheidszorg ¹	12	Planning JGZ, bejegening, vaccinatie
Team Jeugd Zaanstreek Noord	5	Bejegening, advies
Team Jeugd Zaanstreek Zuid	3	Bejegening
Team Jeugd Regio Waterland	7	Sluiting Beemster, bejegening,
Team Gezondheidsondersteuning	11	Planning JGZ, uitnodigingsbrief, cursusaanbod
Team MOB/MBZ/VSO	7	Werkwijze, dossiervorming
Team Toezicht	2	Werkwijze
Team Veilig Thuis	14	Werkwijze, bejegening, dossiervorming

¹ Betreft de eerste helft 2017; er werd nog niet per team geregistreerd.

Bij drie klachten is een MICD melding gedaan.

Per 2017 is een Klachtencommissie ingesteld waar burgers een klacht kunnen indienen over Veilig Thuis. Voor overige klachten over de GGD kunnen burgers per 2017 terecht bij de Geschillencommissie Zorg waar alle GGD'en op zijn aangesloten.

Wat heeft het gekost

	Realisatie	Begroting
Baten	3.819.983	3.427.857
Lasten	3.844.035	3.377.857
Tussenresultaat	24.052-	50.000
Toevoeging aan reserves	50.000	50.000
Onttrekking aan reserves	74.052	-
Resultaat na bestemming	-	-

2 JAARREKENING

2.1 Balans per 31 december 2017 GGD Zaanstreek-Waterland

Bedragen in €, de jaarrekening is opgesteld voor resultaatbestemming.

ACTIVA	31 december 2017	31 december 2016
VASTE ACTIVA		
Materiële vaste activa		
Overige investeringen met economisch nut	3.715.862	3.835.449
Financiële vaste activa		
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	16.464	9.024
Totaal vaste activa	3.732.326	3.844.473
VLOTTENDE ACTIVA		
Voorraden		
Gereed product en handelsgoederen	16.926	14.630
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		
Vorderingen op openbare lichamen	1.760.227	1.510.329
Uitzettingen in 's Rijks schatkist	1.951.050	1.468.115
Overige vorderingen	134.572	195.830
	3.845.849	3.174.274
Liquide middelen		
Kassaldi	4.393	2.550
Bank- en giroaldi	113.404	107.497
	117.797	110.047
Overlopende activa		
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	-	-
Overige nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	635.482	1.478.500
	635.482	1.478.500
Totaal vlottende activa	4.616.054	4.777.451
Totaal generaal	8.348.380	8.621.924

PASSIVA	31 december 2017	31 december 2016
VASTE PASSIVA		
Eigen Vermogen		
Algemene reserves	488.665	488.665
Bestemmingsreserves	900.994	1.078.937
Resultaat na bestemming	234.575	137.102-
	1.624.234	1.430.500
Voorzieningen		
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	83.867	83.867
Vaste schulden		
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	-	-
Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	2.800.000	2.916.667
Totaal vaste passiva	4.508.101	4.431.034
VLOTTENDE PASSIVA		
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd van korter dan één jaar		
Overige schulden	1.099.645	2.089.613
Overlopende passiva		
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen	2.151.591	1.973.769
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	445.147	108.529
Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van van volgende begrotingsjaren komen	143.895	18.977
	2.740.633	2.101.277
Totaal vlottende passiva	3.840.279	4.190.890
Totaal generaal	8.348.380	8.621.924

2.2 Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

GEREALISEERDE BATEN EN LASTEN PER PROGRAMMA		
Regulier en projecten	Realisatie	Begroting
Baten:		
Programma 1: Monitoren, signaleren en adviseren	1.677.759	1.431.241
Programma 2: Algemene gezondheidszorg	1.795.083	1.643.828
Programma 2: Maatschappelijke gezondheidszorg	4.526.249	3.895.016
Programma 2: Jeugd gezondheidszorg	16.334.935	14.201.371
Programma 3: Publieke gezondheid bij ongevallen en rampen	268.993	249.824
Programma 4: Toezicht houden	481.809	435.061
Paragraaf bedrijfsvoering	3.819.983	3.427.857
Totaal van de baten	28.904.812	25.284.198
Lasten:		
Programma 1: Monitoren, signaleren en adviseren	1.729.973	1.368.241
Programma 2: Algemene gezondheidszorg	1.764.819	1.643.828
Programma 2: Maatschappelijke gezondheidszorg	4.483.261	3.895.016
Programma 2: Jeugd gezondheidszorg	16.090.680	14.201.371
Programma 3: Publieke gezondheid bij ongevallen en rampen	265.730	249.824
Programma 4: Toezicht houden	531.691	435.061
Paragraaf bedrijfsvoering	3.844.035	3.377.857
Totaal van de lasten	28.710.190	25.171.198
Resultaat voor bestemming	194.622	113.000
Toevoeging aan reserves	142.720	113.000
Onttrekking aan reserves	182.673	-
Resultaat voor bestemming en na mutaties in reserves	234.575	-

GEREALISEERDE BATEN EN LASTEN PER PROGRAMMA ZONDER PARAGRAAF BEDRIJFSVOERING		
Regulier en projecten	Realisatie	Begroting
Baten:		
Programma 1: Monitoren, signaleren en adviseren	1.677.759	1.431.241
Programma 2: Algemene gezondheidszorg	1.795.083	1.643.828
Programma 2: Maatschappelijke gezondheidszorg	4.526.249	3.895.016
Programma 2: Jeugd gezondheidszorg	16.334.935	14.201.371
Programma 3: Publieke gezondheid bij ongevallen en rampen	268.993	249.824
Programma 4: Toezicht houden	481.809	435.061
Totaal van de baten	25.084.829	21.856.341
Lasten:		
Programma 1: Monitoren, signaleren en adviseren	1.729.973	1.368.241
Programma 2: Algemene gezondheidszorg	1.764.819	1.643.828
Programma 2: Maatschappelijke gezondheidszorg	4.483.261	3.895.016
Programma 2: Jeugd gezondheidszorg	16.090.680	14.201.371
Programma 3: Publieke gezondheid bij ongevallen en rampen	265.730	249.824
Programma 4: Toezicht houden	531.691	435.061
Totaal van de lasten	24.866.155	21.793.341
Resultaat paragraaf bedrijfsvoering	24.052-	-
Resultaat voor bestemming	194.622	63.000
Toevoeging aan reserves	142.720	63.000
Onttrekking aan reserves	182.673	-
Resultaat voor bestemming en na mutaties in reserves	234.575	-

2.3 Toelichting

2.3.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemeen

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het BBV daarvoor geeft.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van betaalrekening bekend zijn geworden.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen dan wel schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals verlofaanspraken en dergelijke.

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (reorganisaties) wordt wel een verplichting gevormd.

Balans

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingprijs verminderd met de daarop toegepaste afschrijvingen. Ageschreven wordt over de verwachte economische levensduur vanaf het jaar van investering waarbij gesteld wordt dat het aangeschafte halverwege het investeringsjaar in gebruik wordt genomen.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen bedragen in jaren:

• Pand Vurehout	30 jaar
• Inventarissen	10 jaar
• Vervoermiddelen	5 jaar
• Automatisering	5 jaar
• Automatisering laptops en tablets	4 jaar

Financiële vaste activa

De overige uitzettingen met een rente typische looptijd van meer dan één jaar worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Voorraden

De voorraden zijn gewaardeerd tegen verkrijgingprijs, dan wel lagere marktwaarde.

Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar

De uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht.

Liquide middelen

De liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Vaste passiva

Onder de vaste passiva wordt verstaan het eigen vermogen, de voorzieningen en de vaste schulden met een rente typische looptijd van één jaar of langer.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de reserves en het resultaat voor bestemming en na mutaties in reserves volgend uit de jaarrekening. De reserves zijn te onderscheiden in algemene en bestemmingsreserves. In de toelichting op de balans wordt elke reserve afzonderlijk vermeld en afzonderlijk toegelicht. Er wordt geen jaarlijkse rente toegevoegd aan de reserves.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de desbetreffende verplichting dan wel het voorzienbare verlies. Van een voorziening is sprake als het gaat om te kwantificeren financiële verplichtingen of risico's. Mutaties in de voorziening vloeien uitsluitend voort uit het aanpassen van de omvang van een voorziening aan een nieuw noodzakelijk niveau. Overige mutaties bestaan alleen uit verminderingen wegens aanwending voor het doel waarvan de voorziening is ingesteld. In de toelichting op de balans wordt elke voorziening afzonderlijk vermeld en toegelicht.

Vlottende passiva

Onder de vlottende passiva wordt verstaan de netto-vlottende schuld met een rente typische looptijd korter dan één jaar en de overlopende passiva.

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen

In de toelichting op de balans wordt een zo getrouw mogelijk beeld geschetst van verplichtingen die de gemeenschappelijke regeling is aangegaan, maar die niet uit de balans blijken. Voorbeelden hiervan zijn: langlopende leasecontracten en huurovereenkomsten.

Grondslagen resultaat

Toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves geschieden op basis van bestuursbesluiten. Het jaarresultaat wordt na vaststelling van de rekening verdeeld conform het door het bestuur genomen besluit.

2.3.2 Resultaatbestemming

Het resultaat over 2017 bedraagt **€ 234.575 positief**. Voorgesteld wordt om dit als volgt te bestemmen:

1. € 95.000 toe te voegen aan de (nieuwe) reservering Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). Uit de voorbereiding is gebleken dat de GGD op korte termijn een aantal wettelijk verplichte acties moet uitvoeren.
2. De Algemene Reserve met € 27.977 aan te vullen zodat deze op 5% van de gemeentelijke bijdrage over 2017 komt.
3. Het overblijvend resultaat van € 111.598 naar rato van het inwonersaantal 2015 aan de gemeenten terug te storten. De verdeling is als volgt:

Gemeente	Inwoners 01-01-2015 definitief	Terug te ontvangen
Beemster	8.903	3.027
Edam Volendam	35.393	12.034
Landsmeer	10.823	3.680
Oostzaan	9.187	3.124
Purmerend	79.611	27.069
Waterland	17.143	5.829
Wormerland	15.740	5.352
Zaandam	151.418	51.484
Totaal	328.218	111.598

De voorgestelde resultaatbestemming is niet verwerkt in deze jaarrekening.

2.3.3 Toelichting op de balans per 31 december 2017

ACTIVA

VASTE ACTIVA

Materiële vaste activa

In 2017 is er beperkt geïnvesteerd. De voornaamste investeringen hebben betrekking op automatisering en aanpassingen aan het gebouw en terrein.

	Boekwaarde 31-12-2017	Boekwaarde 31-12-2016
Overige investeringen met een economisch nut	3.715.862	3.835.449
	3.715.862	3.835.449

Het onderstaande overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de overige investeringen met economisch nut weer.

	Boekwaarde 31-12-2016	Investe- ringen	Afschrij- vingen	Desinves- teringen	Boekwaarde 31-12-2017
Overige investeringen met economisch nut					
Gronden en terreinen	1.000.000	-	-	-	1.000.000
Bedrijfsgebouwen	2.500.000	-	100.000	-	2.400.000
Vervoermiddelen	7.437	-	2.125	-	5.312
Overige materiële vaste activa	328.012	118.803	136.265	-	310.550
	3.835.449	118.803	238.390	-	3.715.862

Afschrijvingen vinden plaats conform hetgeen is opgenomen in de financiële verordening GGD. Voor transportmiddelen wordt een afschrijvingstermijn van vijf jaar gehanteerd. Voor het pand Vurehout wordt een afschrijvingstermijn van 30 jaar gehanteerd. Voor de aanschaf van nieuwe hardware, niet zijnde laptops en tablets, wordt een afschrijvingstermijn gehanteerd van 5 jaar, conform de looptijd van het automatiseringsplan. Laptops en andere mobiele computerapparatuur wordt binnen 4 jaar afgeschreven.

Financiële vaste activa

Dit betreft de waarborgsom die is betaald aan de verhuurder van het pand Straathoekwerk aan de Vinkestraat te Zaandam en de garagebox. In 2017 is een waarborgsom betaald aan de verhuurder van de locatie Bristolroodstraat.

	Boekwaarde 31-12-2017	Boekwaarde 31-12-2016
Uitzettingen met een rentetypische looptijd van meer dan één jaar	16.464	9.024
	16.464	9.024

VLOTTENDE ACTIVA

Vorraden

De voorraad gereed product en handelsgoederen bestaat uit de waarde van de voorraad vaccins ten behoeve van de reizigersadvisering.

	Boekwaarde 31-12-2017	Boekwaarde 31-12-2016
Gereedproduct en handelsgoederen	16.926	14.630
	16.926	14.630

Uitzettingen met een rente typische looptijd van korter dan één jaar

Het onderstaande overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de uitzettingen met een rente typische looptijd van één jaar of minder weer.

	Boekwaarde 31-12-2017	Boekwaarde 31-12-2016
Vorderingen op openbare lichamen	1.760.227	1.510.329
Overige vorderingen	155.235	226.088
Voorziening (dubieuze debiteuren)	20.663	30.258
Uitzettingen in 's Rijks schatkist	1.951.050	1.468.115
	3.845.849	3.174.274

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten.

	Boekwaarde 31-12-2017	Boekwaarde 31-12-2016
Kassaldi	4.393	2.550
Banksaldi	106.904	83.169
Girosaldi	6.500	24.328
	117.797	110.047

De GGD heeft de beschikking over een kredietfaciliteit op de rekening courant bij de Bank Nederlandse Gemeenten van € 1.000.000.

Overlopende activa

De overlopende activa wordt als volgt onderscheiden.

	Boekwaarde 31-12-2017	Boekwaarde 31-12-2016
Overige nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	635.482	595.076
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	-	883.424
	635.482	1.478.500

De nog van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen op specifieke uitkeringen kan als volgt worden gespecificeerd:

Omschrijving	Stand 01-01-2017	Toevoe- gingen	Ontvangen bedragen	Stand 31-12-2017
Jeugdteam Noorderhoofdstraat	47.436		47.436	-
Jeugdteam Noorderhoofdstraat tbv wachtlijst	280.000		280.000	-
Jeugdteam Noorderhoofdstraat extra inzet	270.000		270.000	-
Jeugdteam Weerpad	30.488		30.488	-
Jeugdteam Weerpad extra inzet	200.000		200.000	-
Extra budget toestroom asielzoekers	55.500		55.500	-
	883.424	-	883.424	-

PASSIVA

VASTE PASSIVA

Eigen vermogen

Het in de balans opgenomen eigen vermogen bestaat uit de volgende posten.

	Boekwaarde 31-12-2017	Boekwaarde 31-12-2016
Algemene reserve	488.665	488.665
Bestemmingsreserve	900.994	1.078.937
	1.389.659	1.567.602
Resultaat na bestemmingen	234.575	137.102-
	1.624.234	1.430.500

Het onderstaand overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van het eigen vermogen weer.

	Stand 31-12-16	Uitbetaling aan gemeenten	Toevoe- gingen	Onttrek- kingen	Stand 31-12-17
1.0 Resultaat 2016	-	-	137.102-	137.102-	-
1.1 Algemene reserve wettelijke taken	488.665	-	-	-	488.665
2.1 Reserve gezondheidsenquête	133.949	-	63.000	82.498	114.451
2.2 Reserve groot onderhoud	199.529	-	146.849	-	346.378
2.3 Reserve reizigersvaccinatie	115.166	-	3.597	-	118.763
2.4 Reserve afwikkeling integratie JGZ 0-4	18.278	-	-	-	18.278
2.5 Reserve GHOR OTO	39.004	-	-	-	39.004
2.6 Reserve frictie projecten Zaanstad	220.000	-	26.123	26.123	220.000
2.7 Reserve frictie projecten Purmerend	23.000	-	-	-	23.000
2.8 Reserve frictie projecten Overige gemeenten	19.500	-	-	-	19.500
2.9 Reserve ouderenportaal	233	-	-	-	233
2.10 Reserve arts in opleiding	234.839	-	-	234.839	-
2.11 Reserve Organisatieontwikkeling	75.439	-	-	74.052	1.387
	1.567.602	-	102.467	280.410	1.389.659

1. Algemene reserves

1.1 Algemene reserve wettelijke taken

De algemene reserve is te beschouwen als het algemene weerstandvermogen van de GGD. Er rust geen specifieke bestemming op deze reserve. Het bestuur heeft bij de vaststelling van de jaarrekening 2009 besloten om de algemene reserve op maximaal 5% van de gemeentelijke bijdrage vast te stellen. In 2017 is de begrote gemeentelijke bijdrage € 10.332.843; 5% hierover is € 516.642. De algemene reserve is per ultimo 2017 met € 488.665 nagenoeg op niveau.

2. Bestemmingsreserves

2.1 Reserve gezondheidsenquête

De reserve gezondheidsenquête wordt gevormd om de kosten voor de gezondheidsenquêtes uit te dekken. Er vindt jaarlijks een toevoeging aan de reserve plaats van ruim € 63.000. Ten behoeve van bevolkingsonderzoeken is een bedrag van € 82.498 aan de reserve onttrokken.

2.2 Reserve groot onderhoud

Deze reserve is gevormd conform het besluit van het Algemeen Bestuur van 14 april 2011. De reserve is bedoeld om toekomstige onderhoudskosten aan het pand aan het Vurehout te dekken. In 2017 is een bedrag van € 50.000 aan de reserve toegevoegd. Een deel van het resultaat 2016 is toegevoegd aan de reserve grootonderhoud. Deze toevoeging van € 96.849 is gedaan vanwege de op handen zijnde renovatie van het pand aan de Vurehout. Er heeft geen onttrekking plaatsgevonden.

2.3 Reserve reizigersvaccinatie

Deze reserve is gevormd om schommelingen in de resultaten van de markttaken op te vangen. Jaarlijks wordt het exploitatieresultaat op het product reizigersadvisering toegevoegd dan wel onttrokken. In 2017 was het positieve resultaat van reizigersvaccinatie € 3.597. Dit bedrag is toegevoegd aan de reserve.

2.4 Reserve afwikkeling integratie Jeugdgezondheidszorg 0-4

Deze reserve is, conform het besluit van het Algemeen Bestuur van 18 november 2010, gevormd ten behoeve van de financiële afwikkeling inzake de overname van Jeugdgezondheidszorg 0-4 van Eevan door de GGD.

2.5 Reserve GHOR OTO

Deze reserve is gevormd conform de voorstellen met betrekking tot de resultaatbestemming 2012. De jaarrekening is in de vergadering van 4 juli 2013 vastgesteld. Deze reserve is gevormd om de kosten voor het opleiden trainen en oefenen van medewerkers in het kader van het GGD rampenopvangplan te dekken.

2.6 Reserve frictie projecten Zaanstad

Deze reserve is gevormd uit een opslag op de tarieven voor de projectmatige werkzaamheden. Bij het beëindigen van projectmatige werkzaamheden kan een ww-verplichting en re-integratiekosten ontstaan. De reserve is gevormd om deze kosten te dekken.

2.7 Reserve frictie projecten Purmerend

Deze reserve is gevormd uit een opslag op de tarieven voor de projectmatige werkzaamheden. Bij het beëindigen van projectmatige werkzaamheden kan een wachtgeldverplichting ontstaan. De reserve is gevormd om deze kosten te dekken.

2.8 Reserve frictie projecten overige gemeenten

Deze reserve is gevormd uit een opslag op de tarieven voor de projectmatige werkzaamheden. Bij het beëindigen van projectmatige werkzaamheden kan een wachtgeldverplichting ontstaan. De reserve is gevormd om deze kosten te dekken.

2.11 Reserve organisatieontwikkeling

Deze reserve is gevormd uit het vrijvallen van de voorziening Individueel Loopbaan Budget en is bedoeld als budget voor de organisatieontwikkeling in brede zin. In 2017 is € 74.052 aan deze reserve onttrokken.

Voorzieningen

Het onderstaand overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de voorzieningen weer.

	Stand 31-12-16	Toevoe- gingen	Aanwending	Vrijval	Stand 31-12-17
1.1 Voorziening huiselijk geweld	15.367	-	-	-	15.367
1.3 Voorziening BTW verplichting	68.500	-	-	-	68.500
	83.867	-	-	-	83.867

1.1 Voorziening huiselijk geweld

Deze voorziening is gevormd met middelen uit het voormalige project Huiselijk Geweld. Het doel van deze voorziening is om een bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van het project Ontwikkeling Online Hulpverlening ASHG's Noord-Holland in samenwerking met de Blijfgroep.

1.2 Voorziening BTW-verplichting

Eind 2014 is een discussie gestart over het wel of niet in rekening moeten brengen van BTW als gevolg van het factureren van diensten aan de Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland en de GHOR Amsterdam-Amstelland. Deze voorziening is getroffen om de eventuele BTW-verplichting die hierna is ontstaan te kunnen dekken.

Vaste schulden met een rente typische looptijd van één jaar of langer

Het onderstaande overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de vaste schulden met een rente typische looptijd van één jaar of langer weer.

	looptijd	rente %	Stand 31-12-2016	Stand 31-12-2017
Onderhandse lening binnenlandse banken en overige financiële instellingen	30 jaar	3,91	2.916.667	2.800.000
			2.916.667	2.800.000

Ten behoeve van de aankoop van de hoofdlocatie van de GGD in Zaandam is een lening aangegaan van € 3.500.000. Op deze lening is in 2017 voor een bedrag van € 116.666,68 afgelost. De rentelasten in 2017 bedragen € 111.389.

VLOTTENDE PASSIVA

Netto vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar

Onder de netto vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar zijn opgenomen.

	Boekwaarde 31-12-2017	Boekwaarde 31-12-2016
Overige schulden	1.099.645	2.089.613
	1.099.645	2.089.613

Overlopende passiva

De in de balans opgenomen overlopende passiva worden als volgt gespecificeerd.

	Boekwaarde 31-12-2017	Boekwaarde 31-12-2016
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen	2.151.591	1.973.769
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	445.147	108.529
Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	143.895	18.977
	2.740.633	2.101.275

De in de balans opgenomen van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotten op specifieke uitkeringen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	Stand 31-12-2016	Toevoe- gingen	Vrijgevallen bedragen	Stand 31-12-2017
Subsidie Pilot Centrale Zorgverlener (september 2016 tm december 2017)	10.833		10.833	-
Subsidie Gezond gewicht kansrijk in Zaanstad	18.637		18.637	-
Vroegsignalering	76.488		76.488	-
Daklozentelling Purmerend	2.571		2.571	-
Gezonde school Zaanstad		42.583		42.583
Gezonde school Oostzaan		4.850		4.850
Gezonde school Wormerland		2.000		2.000
Dak- en thuislozentelling jan. 2018 Purmerend		2.790		2.790
Suïcidepreventieproject (proeftuin) alle gemeenten		17.876		17.876
Jeugdteam Noorderhoofdstraat Zaanstad		202.343		202.343
Jeugdteam Weerpad Zaanstad		168.293		168.293
Veiligheidshuis Zaanstad		1.981		1.981
Toezicht WMO alle gemeenten behalve Zaanstad		2.431		2.431
	108.529	445.147	108.529	445.147

Niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen

Zaantreek-Waterland

51
Jaarstukken 2017
2018.2.0

Baker Tilly Best N.V.
Accountants
Entrade
Postbus 94124
1090 GC Amsterdam
tel.: +31 (0)20 644 28 40
amsterdam@bakertillyberk.nl

De GGD is voor een aantal toekomstige jaren verbonden aan verschillende huur- en leasecontracten. Hieronder volgt een opsomming van de belangrijkste van deze verplichtingen. Het betreft huurcontracten die namens de gemeenten zijn afgesloten voor de huisvesting van het CJ(G). Het genoemde jaarbedrag zijn huur- en servicekosten.

Contracten	Jaarbedrag
Meerjarige contracten tussentijds opzegbaar:	
Huurcontract Geuzenpad 5 Zaandam	26.196
Huurcontract A. Schweitzerstraat 2-4 Krommenie	62.904
Huurcontract Bristolroodstraat Zaandam	29.760
Huurcontract Guishuis Zaandijk	49.711
Onderhuurcontract Zaanstad Vurehout	52.561
Huurcontract Abel Tasmanplein Purmerend	29.384
Huurcontract Triton	42.125
Huurcontract Vinkenstraat Zaandam	36.476
Huurcontract M.L. Kingstraat Landsmeer	33.041
Huurcontract Swaensborch Monnickendam	41.887
Huurcontract Landauerstraat	39.692
Huurcontract Heel Europa Purmerend	39.595
Huurcontract Rietschoot Oostzaan	24.125
Huurcontract Valkstraat Wormer	36.719
Leasecontract Bus Faza	6.936

2.3.4 Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 2017

In dit hoofdstuk worden de baten en lasten per programma gepresenteerd. Per programma wordt een tabel gepresenteerd. Deze tabel is een weergave van de van de baten en lasten die verband houden met de uitvoering van de activiteiten binnen de Gemeenschappelijke Regeling.

Over- en onderschrijdingen binnen de Gemeenschappelijke Regeling worden nader toegelicht. Toegelicht wordt (in principe) het verschil tussen realisatie en begroting, indien er sprake is van een afwijking van meer dan € 10.000. Afwijkingen op de projectmatige werkzaamheden worden nader verantwoord bij de afrekening met de opdracht gevende gemeenten.

Het resultaat van de Gemeenschappelijke Regeling

Het totale resultaat van de gemeenschappelijke regeling in 2017 bedraagt € 234.575 positief. Dit resultaat is behaald ondanks de stijgende loonkosten waarvoor geen begrotingswijziging is ingediend. In 2017 is een nieuwe cao tot stand gekomen waarin een salarisverhoging voor 2017 is afgesproken. Tevens zijn de premies voor de pensioenverzekeringen gestegen. Als voor deze stijgingen in de personele lasten een begrotingswijziging zou zijn ingediend, dan zou het behaalde resultaat ruim € 180.000 hoger uit zijn gekomen op ongeveer € 415.000.

Programma 1: Monitoren, signaleren en adviseren

Onderstaand wordt een tabel gepresenteerd van alle baten en lasten binnen het programma. Dit is een totaaloverzicht van de baten en lasten in de gemeenschappelijke regeling en voor de projectmatige werkzaamheden.

	Realisatie	Begroting
Baten regulier	1.121.956	1.086.375
Baten projecten	555.803	344.866
Lasten regulier	1.173.546	1.023.375
Lasten projecten	555.803	344.866
Incidentele lasten	624	
Tussenresultaat	52.214-	63.000
Toevoeging aan reserves	63.000	63.000
Onttrekking aan reserves	82.498	-
Resultaat na bestemming	32.716-	-

Onderstaand worden de **baten en lasten binnen de gemeenschappelijke regeling** gepresenteerd:

	Realisatie	Begroting
Baten regulier	35.581	-
Baten bijdragen gemeenten	1.086.375	1.086.375
Lasten regulier	1.173.546	1.023.375
Incidentele lasten	624	
Tussenresultaat	52.214-	63.000
Toevoeging aan reserves	63.000	63.000
Onttrekking aan reserves	82.498	-
Resultaat na bestemming	32.716-	-

Analyse realisatie versus begroting

Dit programma heeft een negatief resultaat van € 32.716. Dit wordt als volgt toegelicht.

De baten

De baten zijn ruim € 35.000 hoger dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door de opbrengst uit detachering van een beleidsmedewerker bij het GHOR bureau Amsterdam-Amstelland.

De lasten

De lasten zijn € 150.000 hoger dan begroot.

De personele lasten zijn hoger dan begroot. Dit wordt mede veroorzaakt door een hogere inzet op de formatie beleidsmedewerker Regionale coördinatie asielzoekers dan begroot, en door de inhuur van een extra beleidskracht om nieuwe (onderzoeks)projecten te beschrijven. Tevens heeft de inhuur van ondersteuning bij een gezondheidsonderzoek een overschrijdend effect, deze lasten worden echter gedekt door een onttrekking uit de bestemmingsreserve gezondheidsonderzoek.

De materiele lasten overschrijden de begroting. Deze overschrijding wordt mede veroorzaakt door het uitbesteden van werk omtrent een gezondheidsonderzoek. Deze kosten worden gedekt door een onttrekking uit de bestemmingsreserve gezondheidsonderzoek. De hogere materiele kosten worden ook veroorzaakt door het inwinnen van advies omtrent het pseudonimiseren.

Mutaties reserve

De toevoeging aan de reserve gezondheidsonderzoek is gedaan conform besluitvorming uit het verleden. Er hebben onttrekkingen plaatsgevonden vanwege extra kosten voortkomend uit gezondheidsonderzoeken.

Programma 2: Uitvoerende taken gezondheidsbescherming

Programma 2 bestaat uit een drietal programmaonderdelen, te weten:

- Algemene gezondheidszorg
- Jeugdgezondheidszorg
- Maatschappelijke gezondheidszorg

Analyse realisatie versus begroting

Dit programma heeft een positief resultaat van € 313.909. Dit programma is opgedeeld in drie delen. Per deel wordt het deelresultaat geanalyseerd. Per deelprogramma worden de baten en lasten gepresenteerd.

Programma 2: Algemene gezondheidszorg

Onderstaand wordt een tabel gepresenteerd van alle baten en lasten binnen het programma. Dit is een **totaaloverzicht** van de baten en lasten in de gemeenschappelijke regeling en voor de projectmatige werkzaamheden.

	Realisatie	Begroting
Baten regulier	818.551	667.296
Baten bijdrage gemeenten	976.532	976.532
Lasten regulier	1.764.819	1.643.828
Tussenresultaat	30.264	-
Toevoeging aan reserves	3.597	-
Onttrekking aan reserves	-	-
Resultaat na bestemming	26.667	-

Dit programmaonderdeel heeft een positief resultaat van € 26.667. Dit wordt als volgt toegelicht.

De baten

De baten zijn ruim € 151.000 hoger dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door een hogere omzet bij de reizigersadviesing van ruim € 91.500. De baten uit de Soa preventie zijn € 10.000 hoger dan begroot. In 2017 is er voor € 26.000 meer gedeclareerd aan de zorgverzekeraars dan begroot.

De lasten

De lasten zijn bijna € 120.000 hoger dan begroot.

De personele lasten zijn hoger dan begroot. Dit wordt mede veroorzaakt door het inhuren van een teamleider AGZ. De inhuurkosten liggen hoger dan de begrote loonkosten. In het voorjaar van 2017 is een nieuwe teammanager infectieziektebestrijding aangesteld. De ingehuurde teamleider AGZ heeft de nieuwe teammanager nog enige tijd ingewerkt, wat tot dubbele kosten heeft geleid. Dit leidt tot een overschrijding van bijna € 17.000. Daarnaast is er sprake geweest van vervanging van een langdurig zieke medewerker.

De materiele lasten overschrijden de begroting. Doordat de baten van reizigers hoger zijn dan begroot, is ook de inkoop vaccins hoger dan de begroting. Tevens is er, vanwege slechte verkrijgbaarheid van een bepaald vaccin, extra voorraad aangelegd. Doordat de declaraties aan de zorgverzekeraars hoger is uitgevallen dan begroot, zijn ook de verwerkingskosten van de declaraties voor TBC, vaccinaties (BGC en bv. Rabiës) en consulten hoger dan begroot.

Mutaties reserve

De toevoeging aan de reserve komt voort uit het positieve resultaat van de reizigersadviesing. Conform de afspraken wordt dit resultaat toegevoegd aan de bestemmingsreserve Markttaken.

Met ingang van 1 januari 2016 geldt een vennootschapsbelastingplicht voor overheidsondernemingen. Gemeenten, provincies, waterschappen, maar ook andere publiekrechtelijke lichamen en overheidsstichtingen en –verenigingen zullen in dat kader per activiteit moeten beoordelen of met de uitoefening van de betreffende activiteit een onderneming in fiscaalrechtelijke zin wordt gedreven. Voor de vraag of een activiteit voor fiscale doeleinden kwalificeert als onderneming, is van belang om vast te stellen of sprake is van:

1. een duurzame organisatie van arbeid en kapitaal;
2. waarmee wordt deelgenomen aan het economische verkeer; en
3. waarmee een winst wordt beoogd/behaald.

Bij de GGD valt vooralsnog alleen de reizigersadvisering onder deze criteria. Een aanvullend criterium is, of er een bescheiden bestaan van kan worden opgebouwd. De grens bij dit criterium ligt op € 15.000.

Programma 2: Jeugdgezondheidszorg

Onderstaand wordt een tabel gepresenteerd van alle baten en lasten binnen het programma. Dit is een **totaaloverzicht** van de baten en lasten in de gemeenschappelijke regeling en voor de projectmatige werkzaamheden.

	Realisatie	Begroting
Baten regulier	8.578.558	8.241.575
Baten projecten	7.634.567	5.959.796
Incidentele baten	121.810	
Lasten regulier	8.451.202	8.241.575
Incidentele Lasten	4.911	
Lasten projecten	7.634.567	5.959.796
Tussenresultaat	244.255	-
Toevoeging aan reserves	26.123	-
Onttrekking aan reserves	26.123	-
Resultaat na bestemming	244.255	-

Onderstaand worden de **baten en lasten binnen de gemeenschappelijke regeling** gepresenteerd:

	Realisatie	Begroting
Baten regulier	1.177.283	840.300
Baten bijdragen gemeenten	7.401.275	7.401.275
Incidentele baten	121.810	
Lasten regulier	8.451.202	8.241.575
Incidentele Lasten	4.911	-
Tussenresultaat	244.255	-
Toevoeging aan reserves	26.123	-
Onttrekking aan reserves	26.123	-
Resultaat na bestemming	244.255	-

Dit programmaonderdeel heeft een positief resultaat van € 244.255. Dit wordt als volgt toegelicht.

De baten

De baten zijn bijna € 459.000 hoger dan begroot. Deze hogere baten worden onder andere veroorzaakt door flink hogere studiebatens artsen in opleiding voor een bedrag van bijna € 220.000. Er zijn in 2017 meer artsen in opleiding dan was voorzien. Tevens zijn medewerkers gedetacheerd geweest voor een bedrag van bijna € 84.000. Dit was niet voorzien.

Een tweetal incidentele baten heeft ook een stuwend effect op de baten. Deze incidentele baten komen voort uit de afrekening artsen in opleiding 2016 welke € 37.200 hoger was dan voorzien alsmede uit niet gefactureerde ad € 84.600 inzet 2016 van GGD-personeel in jeugdteams van andere aanbieders.

De lasten

De lasten zijn ruim € 214.000 hoger dan begroot.

Dit wordt onder andere veroorzaakt door extra personeelslasten vanwege meer artsen in opleiding. De inhuur van medewerkers vanwege verzuim vervangt ook tot hogere personele lasten. In 2017 zijn een aantal trainingen en cursussen aan derden aangeboden. Om deze trainingen te kunnen verzorgen heeft de GGD een aantal trainers in moeten huren voor een bedrag van € 33.000. Dit was niet begroot. Verder heeft er inhuur plaatsgevonden ten behoeve van de detachering. Hiermee is een bedrag gemoeid van € 55.600.

Ook frictiekosten hebben tot een overschrijding op de personele lasten geleid. Deze lasten zijn echter gedekt door een onttrekking uit de bestemmingsreserve frictie projecten Zaanstad.

De materiele lasten overschrijden de begroting niet.

Mutaties reserve

Uit de bestemmingsreserve Frictiekosten projecten Zaanstad heeft een onttrekking plaatsgevonden om frictiekosten te kunnen dekken. Tegelijkertijd heeft de gemeente Zaanstad de reserve aangevuld met hetzelfde bedrag.

Programma 2: Maatschappelijke gezondheidszorg

Onderstaand wordt een tabel gepresenteerd van alle baten en lasten binnen het programma. Dit is een **totaaloverzicht** van de baten en lasten in de gemeenschappelijke regeling en voor de projectmatige werkzaamheden.

	Realisatie	Begroting
Baten regulier	1.046.720	866.409
Baten projecten	3.402.316	3.028.607
Incidentele baten	77.213	
Lasten regulier	1.080.945	866.409
Lasten projecten	3.402.316	3.028.607
Tussenresultaat	42.988	-
Toevoeging aan reserves	-	-
Onttrekking aan reserves	-	-
Resultaat na bestemming	42.988	-

Onderstaand worden de **baten en lasten binnen de gemeenschappelijke regeling** gepresenteerd:

	Realisatie	Begroting
Baten regulier	180.311	-
Baten bijdragen gemeenten	866.409	866.409
Incidentele baten	77.213	
Lasten regulier	1.080.945	866.409
Tussenresultaat	42.988	-
Toevoeging aan reserves		-
Onttrekking aan reserves		-
Resultaat na bestemming	42.988	-

Dit programmaonderdeel heeft een positief resultaat van € 42.988. Dit wordt als volgt toegelicht.

De baten

De baten zijn € 257.524 hoger dan begroot. Bij Maatschappelijke Gezondheidszorg zijn geen baten begroot. De gerealiseerde baten komen voort uit detachering van medewerkers bij derden voor een bedrag van € 77.000. Vroegsignalering was in 2017 nog geen onderdeel van de gemeenschappelijke regeling. De bijdrage van de gemeenten bedraagt € 98.000 en is opgenomen als een baat.

In 2017 is ook sprake van een incidentele baat. Deze incidentele baat, groot € 77.213 komt voort uit de resterende gelden Vroegsignalering 2016 welke in 2017 is vrijgevallen.

De lasten

De lasten zijn € 214.536 hoger dan begroot. De personele lasten overschrijden de begroting. Dit wordt onder andere veroorzaakt door de inzet van personeel op vroegsignalering voor ongeveer € 100.000. Bij dit programmaonderdeel is ook sprake geweest van niet begrote frictiekosten. Met deze frictiekosten is in 2017 € 28.285 gemoeid geweest. Om alle werkzaamheden doorgang te kunnen laten vinden, zijn de gedetacheerde medewerkers ook vervangen. Dit levert extra loonkosten op ter hoogte van de opbrengsten uit detachering, zijnde € 77.000.

Detachering en extra inzet vanwege een ruimer budget leidt tot overschrijding van de personele lasten. Dit geeft een enigszins vervormd beeld van de personele lasten. De overschrijdingen op personele lasten worden gedekt uit de hogere baten.

De materiele lasten overschrijden de begroting. Deze overschrijding wordt veroorzaakt door het moeten afboeken meldpunt debiteuren wegens oninbaarheid. De schoonmaak- of ontruimingskosten van meldpunt cliënten wordt door de GGD voorgesloten. Een aantal van deze cliënten is niet in staat om aan zijn/haar verplichtingen te voldoen. Dit leidt tot afboeking van de vordering. Deze afboekingen zijn niet begroot.

Programma 3: Publieke gezondheid bij ongevallen en rampen

Onderstaand wordt een tabel gepresenteerd van alle baten en lasten binnen het programma. Dit is een **totaaloverzicht** van de baten en lasten in de gemeenschappelijke regeling en voor de projectmatige werkzaamheden.

	Realisatie	Begroting
Baten regulier	266.740	247.571
Baten bijdragen gemeenten	2.253	2.253
Lasten regulier	265.730	249.824
Tussenresultaat	3.263	-
Toevoeging aan reserves	-	-
Onttrekking aan reserves	-	-
Resultaat na bestemming	3.263	-

Dit programma heeft een positief resultaat van € 3.263. Dit wordt als volgt toegelicht.

De baten

De baten zijn € 19.169 hoger dan begroot. Van het VUmc ontvangt de GGD OTO stimuleringsgelden. Deze bijdrage is bedoeld ter financiering van de trainingen en oefeningen rondom het GGD rampen opvangplan. Deze baten zijn niet begroot

De lasten

De lasten zijn € 15.906 hoger dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door extra lasten uit opleiden, trainen en oefenen in het kader van het GGD rampen opvangplan.

Programma 4: Toezicht houden

Onderstaand wordt een tabel gepresenteerd van alle baten en lasten binnen het programma. Dit is een **totaaloverzicht** van de baten en lasten in de gemeenschappelijke regeling en voor de projectmatige werkzaamheden.

	Realisatie	Begroting
Baten regulier	379.865	435.061
Baten projecten	101.944	-
Baten bijdragen gemeenten	-	-
Lasten regulier	429.747	435.061
Lasten projecten	101.944	-
Tussenresultaat	49.882-	-
Toevoeging aan reserves	-	-
Onttrekking aan reserves	-	-
Resultaat na bestemming	49.882-	-

Onderstaand worden de **baten en lasten binnen de gemeenschappelijke regeling** gepresenteerd:

	Realisatie	Begroting
Baten regulier	379.865	435.061
Baten bijdragen gemeenten	-	-
Lasten regulier	429.747	435.061
Tussenresultaat	49.882-	-
Toevoeging aan reserves	-	-
Onttrekking aan reserves	-	-
Resultaat na bestemming	49.882-	-

Dit programma heeft een negatief resultaat van € 49.882. Dit wordt als volgt toegelicht.

De baten

De inspecties zijn allemaal volgens planning uitgevoerd. De begrote baten zijn te hoog vastgesteld.

De lasten

Het negatieve resultaat wordt veroorzaakt door langdurige ziekte van een medewerker, en de inzet van een payroll medewerker vanwege de organisatieverandering. De totale inhuur bedroeg daardoor € 53.629. Hierdoor zijn de kosten van het toezicht hoger dan de opbrengsten.

Paragraaf Bedrijfsvoering

In de paragraaf bedrijfsvoering worden de kosten voor de interne organisatie verantwoord. Het is een administratieve paragraaf. Deze kosten worden naar rato van de begrote bijdrage bedrijfsvoering, volledig doorbelast aan de programma's 1 tot en met 4. De paragraaf heeft daardoor geen resultaat. Onderstaand wordt een tabel gepresenteerd van alle baten en lasten binnen de paragraaf.

Onderstaand wordt een tabel gepresenteerd van alle baten en lasten binnen de paragraaf.

	Realisatie	Begroting
Baten	3.819.983	3.427.857
Lasten	3.844.035	3.377.857
Tussenresultaat	24.052-	50.000
Toevoeging aan reserves	50.000	50.000
Onttrekking aan reserves	74.052	-
Resultaat na bestemming	-	-

Alle baten en lasten van deze paragraaf worden gedekt uit bijdragen uit projecten en de gemeenschappelijke regeling en heeft in principe geen resultaat.

De baten

De gerealiseerde baten zijn ruim € 392.000 hoger dan begroot. Dit wordt voor het grootste deel (€ 366.000) veroorzaakt dooreen hogere bijdrage uit projecten. Deze hogere bijdrage kan worden gerealiseerd doordat de projectenportefeuille gegroeid is ten opzichte van de begrote projectenportefeuille. Verder zijn er niet begrote huuropbrengsten gerealiseerd ad € 26.000. Deze extra huuropbrengsten komen voort uit de inhuizing van het Veiligheidshuis.

De lasten

De lasten zijn € 466.179 hoger dan begroot. Een heel groot deel van deze overschrijding wordt gefinancierd uit de hogere bijdrage bedrijfsvoering vanuit projecten. De projectenportefeuille is veel groter gebleken dan bij het opstellen van de begroting in het voorjaar van 2016 was voorzien. Deze extra bijdrage is ingezet.

Het grootste aandeel in de besteding van de hogere bijdrage uit projecten wordt gerealiseerd in de personele lasten en wel bij inhuur in het bijzonder, vanwege een aantal langdurige ziektegevallen binnen bedrijfsvoering. Om de dienstverlening niet te laten stagneren, heeft bedrijfsvoering zich genoodzaakt gezien om deze langdurig zieken te vervangen. Dit leidt tot dubbele loonkosten. Het plan organisatieverandering heeft voorzien in een teammanager organisatieondersteuning. De invulling van deze functie heeft pas in september plaatsgevonden. Tot die tijd is deze positie vervuld door een externe. Friciekosten voortkomend uit een van werk naar werk traject van een medewerker heeft ook een bijdrage geleverd aan de overschrijding van de personele lasten.

Ook de materiele lasten overschrijden de begroting. In 2017 is de reorganisatie in het middenkader doorgevoerd. Deze reorganisatie heeft extra kosten met zich meegebracht inzake de advisering. Deze extra lasten echter, worden gedekt uit de bestemmingsreserve organisatieontwikkeling. In 2017 heeft

de GGD zich een aantal keren juridisch moeten laten bijstaan. Deze extra advieskosten zijn niet begroot.

De lasten op gebied van huisvesting zijn hoger dan begroot. In 2017 heeft de GGD het archief elders onder laten brengen. De kosten die hieruit voortvloeien zijn niet begroot. In 2017 heeft er ook onderhoud plaatsgevonden aan de liftinstallatie.

Daarnaast zien we op het gebied van ICT dat de aanbesteding van de telefonie heeft plaatsgevonden. De implementatie van de nieuwe telefoniecentrale heeft een aantal maanden vertraging opgelopen, waardoor de besparingen op telefonie later dan voorzien geëffectueerd kunnen worden. Overigens geldt dat de kosten voor ICT structureel hoger zijn dan een aantal jaren geleden. De GGD maakt meer gebruik van laptops, tablets en mobiele telefoons. Dit betekent beheersmatig meer inzet van onze ICT-collega's, relatief hogere hardware kosten en meer kosten wegens beveiligingsaspecten en specifieke licenties.

Mutaties reserve

Er is een bedrag van € 50.000 toegevoegd aan de reserve groot onderhoud gebouwen. Dit betreft de hoofdlocatie Vurehout. De toevoeging vindt, conform bestuursbesluit, jaarlijks plaats. Uit de reserve organisatieontwikkeling heeft een onttrekking plaatsgevonden ter dekking van de advieskosten omtrent de organisatieontwikkeling.

Overzicht van incidentele baten en lasten

Op grond van de financiële voorschriften (besluit begroten en verantwoorden) wordt dit hoofdstuk afgesloten met een overzicht van de incidentele baten en lasten die in de verschillende programma's en de paragraaf Bedrijfsvoering in 2017 zijn verantwoord. Het betreft hier nagekomen lasten en baten over het voorgaande boekjaar dan wel baten of lasten die niet konden worden voorzien. Dit betreft de volgende bedragen:

	incidentele baten	incidentele lasten
Monitor, signaleren en adviseren	-	624
Jeugd Gezondheidszorg	121.810	4.911
Maatschappelijke gezondheidszorg	77.213	-
	199.023	5.535

2.3.5 Wet Normering Topinkomens

Met ingang van 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector (hierna: WNT) van kracht. De WNT stelt een maximum aan de bezoldiging van topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector. De WNT kent een openbaarmakingregime en een maximale bezoldigingsnorm. De maximale bezoldigingsnorm is van toepassing op topfunctionarissen die in dienstbetrekking werkzaam zijn en topfunctionarissen die niet in dienstbetrekking werkzaam zijn (maar worden ingehuurd op basis van een overeenkomst van opdracht), indien zij binnen een periode van 18 maanden meer dan 6 maanden werkzaam zijn voor de (semi-)publieke instelling.

Als topfunctionarissen binnen de GGD worden aangemerkt, de leden van het Algemeen Bestuur van de GGD Zaanstreek-Waterland en de directie. Het Algemeen Bestuur wordt gevormd door acht wethouders van de deelnemende gemeenten. In onderstaand overzicht worden de leden van het Algemeen Bestuur genoemd in het jaar 2017. Tevens is (verplicht op grond van de voorschriften) ter vergelijking het jaar 2016 vermeld. De functie van de leden van het Algemeen Bestuur is onbezoldigd.

Situatie 2016

Topfunctionaris	Functie	Wethouder gemeente
H. Hefting	lid algemeen bestuur tot 1 september	Beemster
mevr. B.A.C. Jonk-Lange	lid algemeen bestuur vanaf 27 september	Beemster
mevr. G. Kroon-Sombroek	lid dagelijks en algemeen bestuur	Edam Volendam
R. Quakernaat	lid algemeen bestuur	Landsmeer
mevr. T. Schaafsma	lid algemeen bestuur	Oostzaan
G. Nijenhuis	lid dagelijks en algemeen bestuur tot 1 oktober	Purmerend
mevr. E.S. Tijmstra	lid dagelijks en algemeen bestuur vanaf 1 oktober	Purmerend
J. Kes	lid dagelijks en algemeen bestuur	Waterland
mevr. E. Fens	lid algemeen bestuur	Wormerland
J. Olthof	lid dagelijks en algemeen bestuur	Zaanstad

Situatie 2017

Topfunctionaris	Functie	Wethouder gemeente
mevr. B.A.C. Jonk-de Lange	lid algemeen bestuur	Beemster
mevr. G. Kroon-Sombroek	lid dagelijks en algemeen bestuur tot 13 juli 2017	Edam Volendam
V. Tuijp	lid dagelijks en algemeen bestuur vanaf 13 juli 2017	Edam Volendam
R. Quakernaat	lid algemeen bestuur	Landsmeer
mevr. T. Schaafsma	lid algemeen bestuur	Oostzaan
mevr. E.S. Tijmstra	lid dagelijks en algemeen bestuur	Purmerend
J. Kes	lid dagelijks en algemeen bestuur	Waterland
mevr. E. Fens	lid algemeen bestuur	Wormerland
J. Olthof	lid dagelijks en algemeen bestuur	Zaanstad

In 2017 werd de directie van de GGD Zaanstreek-Waterland gevormd door een directeur (de heer mr. F.H.J. Strijthagen). De WNT stelt een maximum aan de bezoldiging van topfunctionarissen in de publieke en semi publieke sector. De algemene bezoldigingsnorm van de WNT bedraagt voor 2017: € 181.000. In onderstaande tabel wordt de bezoldiging vermeld. Tevens is (verplicht op grond van de voorschriften) ter vergelijking het jaar 2016 vermeld.

Situatie 2016

Naam	F.H.J. Strijthagen
Functie	Directeur
Duur dienstverband	01/01-31/12
Duur dienstverband (in dagen)	366,00
Omvang dienstverband (fte)	1,06
Bezoldiging	
Beloning	108.395
Piketvergoeding	12.799
Beloningen betaalbaar op termijn	13.840
Totaal bezoldiging	135.034
Toepasselijk WNT maximum	179.000
volledig € 179.000	

Situatie 2017

Naam	RH Strijthagen
Functie	Directeur
Duur dienstverband	01/01-31/12
Duur dienstverband (in dagen)	365,00
Omvang dienstverband (fte)	1,06
Bezoldiging	
Beloning	120.212
Piketvergoeding	11.493
Beloningen betaalbaar op termijn	14.733
Totaal bezoldiging	146.438
Toepasselijk WNT maximum	181.000
volledig € 181.000	

De bezoldiging is in 2017 € 11.202 hoger dan in 2016. Dit komt voort uit de verhoging van de pensioenlasten (2%) en de cao verhoging van augustus 2017. Daarnaast is in de uitkering van het Individueel Keuzebudget van 2017 een half jaar 2016 meegenomen.

Er zijn door de GGD Zaanstreek-Waterland geen beëindiginguitkeringen (bij het einde van het dienstverband) in 2017 gedaan aan topfunctionarissen. Er is geen sprake geweest van non-activiteitsregelingen in 2017. Daarnaast is er bij de GGD Zaanstreek-Waterland geen topfunctionaris extern ingehuurd.

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen die in 2017 een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum hebben ontvangen. Er zijn in 2017 geen ontslaguitkeringen betaald aan overige functionarissen die op grond van de WNT dienen te worden vermeld, of die in eerdere jaren op grond van de WOPT of de WNT vermeld zijn of hadden moeten worden.

BIJLAGEN

Afkortingenlijst

AA	Amsterdam-Amstelland
ABR	Antibioticaresistentie
AGZ	Algemene gezondheidszorg
BBV	Besluit begroting en verantwoording
BHV	Bedrijfs hulpverlening
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BZK	Binnenlandse zaken en koninkrijksrelaties
CAO	Collectieve arbeidsovereenkomst
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CJG	centra jeugd en gezin
COA	Centraal Orgaan Asielzoekers
COPI	Commando Plaats Incident
CPB	Centraal planbureau
DPG	Directeur Publieke Gezondheid
DSI	Dienst Speciale Interventie
EBG	Epidemiologie, beleid en gezondheidsvoorlichting
GAGS	Geneeskundig adviseur gevaarlijke stoffen
GGD	Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst
GHOR	Geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de regio
GRIP	Gecoördineerde Regionale Incidentbestrijdings Procedure
GROP	GGD rampen opvangplan
GZT	Groot Zorg Team
HPV	Humaan Papilloma Virus
IB-er	Intern begeleider
ICT	Informatie- en communicatietechnologie
IKB	Individueel keuze budget
JGZ	Jeugdgezondheidszorg
JOGG	Jongeren op gezond gewicht
KD+	Kind dossier
LGB	Lokaal gezondheidsbeleid
M@ZL	Medische Advisering Ziektemelde Leerling
MBZ	Meldpunt Bijzondere Zorg
MGZ	Maatschappelijke gezondheidszorg
MOB	Meldpunt Overlast en Bemoeizorg
MSA	Monitoren, signaleren en adviseren
MSM	Mannen seks met mannen
MT	Management Team
OGGZ	Openbare geestelijke gezondheidszorg
OTO	Opleiden, Trainen, oefenen
P&O	Personeel & Organisatie
PG	Publieke Gezondheid
PGO	Periodiek Gezondheidskundig Onderzoek
PSH	Psychosociale hulpverlening na ongevallen en rampen
PR	Public Relations
(R)BT	Regionaal beleidsteam
RIVM	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
ROAZ	Regionaal Overleg Acute Zorg
ROT	Regionaal Operationeel Team
rVTV	regionale Volksgezondheid Toekomst Verkenning
RZV	Reizigersvaccinatie
SOA	Seksueel overdraagbare aandoening

SZV
TBC
VHT
VO
VrZW
VWS
VVE
WMO
WW

School ziekteverzuim
Tuberculose
Video Home Training
Voortgezet onderwijs
Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland
Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Voorschoolse en Vroegschoolse Educatie
Wet Maatschappelijke Ondersteuning
Werkloosheidswet

Zaanstreek-Waterland

Postbus 2056 • 1500 GB Zaandam
Vurehout 2 • 1507 EC Zaandam
Telefoon (0900) 254 54 54 • Fax (075) 616 30 16
info@ggdzw.nl • www.ggdzw.nl

Baker Tilly Berk N.V.
Accountants
Entree 303
Postbus 94124
1090 GC Amsterdam
tel.: +31 (0)20 644 28 40
amsterdam@bakerillyberk.nl

CONTROLEVERKLARING

Aan het algemeen bestuur van de
Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst
Zaanstreek-Waterland

Baker Tilly Berk N.V.
Entrada 303
Postbus 94124
1090 GC Amsterdam
T: +31 (0)20 644 28 40
F: +31 (0)20 646 35 07
E: amsterdam@bakertillyberk.nl
KvK: 24425560
www.bakertillyberk.nl

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

A. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2017

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2017 van de Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Zaanstreek-Waterland (hierna GGD Zaanstreek-Waterland) te Zaandam gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2017 als van de activa en passiva van GGD Zaanstreek-Waterland op 31 december 2017 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV);
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2017 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2017;
2. het overzicht van baten en lasten over 2017;
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol en het controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2017 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van GGD Zaanstreek-Waterland zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op EUR 280.000, waarbij de bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in de Regeling controleprotocol WNT 2017. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met het algemeen bestuur overeengekomen dat wij aan het algemeen bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de EUR 25.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve of WNT-redenen relevant zijn.

B. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- het jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van het BBV is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de relevante vereisten in titel IV van de Gemeentewet en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het algemeen en dagelijks bestuur voor de jaarrekening

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het dagelijks bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder verordeningen, zoals opgenomen in het controleprotocol.

In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeenschappelijke regeling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol WNT 2017, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude dan wel van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met het algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Amsterdam, 22 maart 2018

Baker Tilly Berk N.V.

drs. E.C.J. Moens RA
Partner